

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Studenter i pyjamas

**Distansstudiernas inverkan på socionomstudenters
studiemotivation och sociala kontakter under pandemin**

Jenny Söderberg & Sofia Larsson

Kandidatuppsats (SOPA63)

VT 2022

Handledare: Lars Harrysson

Abstract

Authors: Jenny Söderberg and Sofia Larsson

Title: Students in pajamas - the impact of distance learning on social work students' study motivation and social contacts during the pandemic (translated title)

Supervisor: Lars Harrysson

Assessor: Malin Nilsson

This quantitative study aimed to provide an in-depth understanding of how distance education has affected social worker students' study motivation and social contacts.

This study collected its data by sending web based surveys to the social work students in Lunds University who, in may 2022, currently were on term 6 and 7 (n=311) with the purpose to measure how they felt about the education becoming a distance education for almost two years, what happened to their study motivation, and last, to see if it had any impact on their frequency in contact or relationships to one another. Beyond this, they also had the chance to write, in their own words, what they thought about their education going internet based. The results are based on a total of 80 students who participated in the survey.

This study contains social contacts and study motivation, linked to the involuntary digital learning during the pandemic of Covid-19 in 2020–2022. The students' experiences of digital learning differs from another, though the answers are similar. Some of them thought digital learning was great, and some of them hated it. The isolation and the difficulties to communicate over the internet worsened the social contacts. The study motivation changed over time. When digital learning first started the motivation dropped, which may have been an effect of the lack of social contacts and worrying about the virus and education. When the education once again was back at the university the motivation to study also rose, which could be a possible indication that the social contacts had a great impact, after all.

Key words: study motivation, social relations, digital education, loneliness.

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Lars Harrysson, som med stort engagemang hjälpt och peppat oss genom dessa veckorna.

Utbildningsadministratör Jenny Andersson, för hjälpen med enkäterna.

Sist men inte minst, tack till våra respondenter som svarade på enkäten och gjorde vår uppsats möjlig!

Jenny Söderberg och Sofia Larsson, Helsingborg 2022.

Innehållsförteckning	Sida
1. Inledning och problemformulering	6
1.1 Syfte och frågeställningar	8
2. Kunskapsläget	9
2.1 Sökning	9
2.2 Tidigare forskning	9
2.2.1 Distansstudier	9
2.2.2 Studiemotivation	11
2.2.3 Sociala kontakter och ensamhet	11
3. Teoretiska utgångspunkter	12
3.1 Självbestämmandeteorin	12
3.2 Goffman och maskerna	14
3.3 Hypotesdiskussion	15
4. Metod	16
4.1 Metodval	16
4.2 Sambandsanalys	17
4.3 Enkäten	18
4.3.1 Enkätens utformning	18
4.3.2 Anonymitet och utskick	19
4.3.3 Vad som kunde gjorts bättre	19
4.4 Tillförlitlighet	20
4.4.1 Reliabilitet	20
4.4.2 Validitet	21
4.5 IBM SPSS	21
4.6 Urval för enkät	22
4.7 Kompletterande frågor	23
4.8 Urval för kompletterande frågor	23
5. Forskningsetiska överväganden	23
6. Resultat och analys	25
6.1 Respondenterna	25
6.2 Distansundervisning	25
6.3 Studiemotivation	29
6.4 Sociala kontakter med kurskamrater	35
6.5 Sambandsanalys	40
7. En teoretisk reflektion	44
7.1 Studiemotivation och SDT	45
7.2 Goffman och den sociala scenen	46
8. Avslutande diskussion	48
8.1 Studenternas upplevelser av ofrivillig distansundervisning	48

8.2 Sociala kontakter	49
8.3 Studiemotivation	50
8.4 Samband	51
8.5 Egna reflektioner	51
9. Referenslista	53
10. Bilagor	58
10.1 Bilaga 1: Informationstext som skickades ut tillsammans med länken till enkäten	58
10.2 Bilaga 2: Enkäten	59
10.3 Bilaga 3: Kompletterande frågor	62

1. Inledning och problemformulering

I november 2019 kom de första rapporterna om Coronaviruset, och den 11 mars 2020 rapporterades det att WHO deklarerat att det rörde sig om en pandemi (Folkhälsomyndigheten 2020a). Den 17 mars 2020 ställde skolor och universitet i Sverige om till digital undervisning (Folkhälsomyndigheten 2020b). Människor uppmanades att hålla sig hemma och undvika icke nödvändiga kontakter med andra än de i hushållet, restauranger och barer fick begränsade öppettider (Regeringskansliet 2020).

Eskiyurt och Alaca (2021, s. 258) skriver att en konsekvens av pandemin var att onlinekommunikationen blev en del av det sociala livet. Till följd av förändringarna i sociala interaktioner och isoleringen på grund av covid-19 kan social ångest påverkas under pandemin (ibid.). I början av pandemin upptäckte man att social ångest ökade, ensamhetskänslor förvärrades och kommunikationen med familj och vänner minskade (ibid.). Lukács (2021, s. 22f) undersökte hur studenter i Ungern påverkades av omställningen till distansstudier, och fick fram att studenterna ansåg att delar av deras vardag påverkats negativt. Lidande blev bland annat deras studier, relationer och välmåendet (ibid.).

Majoriteten av den forskningen som finns är internationell, men ett exempel på svensk forskning är Krettek och Suominen (2017, s.327) som undersökte distansundervisning på en utbildning om folkhälsovetenskap vid högskolan i Skövde. De kom fram till att sociala medier, plagiering och att studenter inte lägger de timmarna som krävs i veckan på utbildningen är utmaningar som kommer med distansutbildningen (2017, s. 336). Vidare fann de bland annat att flexibiliteten till att studera när det passar ökar och att studenterna även ges bättre förutsättningar att arbeta samtidigt som man studerar är möjligheter som kommer med distansundervisning (ibid.). Forskning kring studenternas motivation och sociala kontakter under pandemin, gjord i Sverige, är bristfällig. Fokus för forskningen har varit på studieresultaten och vad som gör att distansundervisningen blir framgångsrik. Med utgångspunkt i detta fann vi sociala kontakter och studiemotivation under pandemin som ett område värt att undersöka vidare.

För oss har tre händelser varit särskilt utmärkande; när distansundervisningen blev ett faktum, ett år in i pandemin och vid återgången till campusförlagd utbildning. Utifrån egna erfarenheter av att ha upplevt distansundervisning till följd av pandemin upptäckte vi att många upplevt samma sak; ensamhet, orken att göra skolarbeten sjönk och mindre kontakt med studiekamrater. Men det fanns också de som var av en helt annan uppfattning, som tyckte det var skönt att slippa pendla, att kunna lägga upp studierna själv och därmed fick mer fritid. När vi diskuterade vad vi ville skriva vår kandidatuppsats om var vi snabbt överens om att det var detta, distansundervisningens påverkan på studenternas studiemotivation och deras sociala kontakter. I SAOL (Svenska Akademiens ordlista 2015) definieras motivera som att ge intresse för något och motivering som en inre drivkraft. Vår förklaring till studiemotivation ligger där, det är faktorer som riktar och formar beteenden mot olika mål, i det här fallet studierna. Under hela distansstudieperioden har vi hållit tät kontakt med varandra, medan vi båda tappat kontakt med andra från klassen. Vad vi kunnat se, både när vi pratat med andra och med varandra, är att de sociala kontakterna spelat stor roll för upplevelsen av distansstudierna, och till stor del motivationen. Lampraki et. al. (2022, s. 2) menar att ensamhet är ett känslomässigt tillstånd med känsla av isolation och brist på gemenskap och support. Under pandemin har ensamheten ökat, på grund av social distansering och att man började jobba hemifrån i högre grad, och därmed gick miste om den kommunikation som sker öga-mot-öga (ibid.). Lampraki et. al. (2022, s. 3) hittade en riskfaktor; att vara student. Vidare gör de skillnad på social- och känslomässig ensamhet, då den sociala handlar om vänskap och gemenskap med andra, medan den känslomässiga handlar om kontakten med sin eventuella partner, barn och föräldrar. Dessa tankar och funderingar utgjorde grunden och idén som ledde fram till undersökningen.

Pandemin har påverkat oss alla på olika sätt. Att gå över till distansundervisning mitt i en utbildning, en utbildning där man förväntat sig att vara på plats och få uppleva studentlivet, var inte lätt för någon, varken lärare eller studenter. Några var positivt inställda, andra fick det jobbigt. Konsekvenserna kom i form av ensamhet, stress och oro, och i allra värsta fall kan detta leda till betydligt värre problem, som alla är av relevans inom socialt arbete. Pandemin har för det sociala arbetet bidragit till både möjligheter och begränsningar, möjligheter genom att man har kunnat anpassa mer efter individen, och begränsningar eftersom man inte kunnat träffats fysiskt. Kanske har omställningen som pandemin förde med sig varit startskottet för

ett mer digitaliserat socialt arbete.

Studien är avgränsad till socionomstudenter som går termin 6 och 7 vid Lunds universitet vårterminen 2022. Då vi själva är socionomstudenter vid Lunds universitet är det den gruppen personer vi haft kontakt med före, under och efter distansundervisningen. Vi har sett hur socionomutbildningen ändrats i och med att den ställdes om till distansundervisning, och därför valdes just den gruppen till undersökningen. Vidare utgår studien från tre faser av Covid-19-pandemin som är av betydelse för studenternas upplevelser av den ofrivilliga distansundervisningen; före, som hänvisar till övergången till distansundervisning under vårterminen 2020, under om höstterminen 2020 och vårterminen 2021, efter är efter tillbakagången till campusförlagd utbildning vårterminen 2022.

Med utgångspunkt i detta kommer vi i denna studien undersöka vilken inverkan den ofrivilliga distansundervisningen haft på socionomstudenterna som vårterminen 2022 gick termin 6 och 7 vid Lunds Universitet.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med undersökningen är att ge fördjupad förståelse av hur distansundervisningen inverkat på socionomstudenters, som vårterminen 2022 gick termin 6 och 7 vid Lunds Universitet, studiemotivation och sociala kontakter.

Studien vilar på följande frågeställningar:

- Vilka upplevelser har studenterna av distansundervisningens olika faser?
- Hur kan vi förklara distansundervisningens inverkan på studenternas sociala kontakter med kurskamrater över tid?
- Hur kan vi förklara distansundervisningens inverkan på studiemotivationen över tid?
- Kan man dra några slutsatser mellan distansundervisning och sociala kontakter respektive distansundervisning och studiemotivation?

2. Kunskapsläge

2.1 Sökning

Artikelsökning gjordes via Lunds Universitets söktjänst LUBsearch och i referenslistor på artiklar vi fann relevanta för vårt forskningsområde. Ämnet denna uppsats handlar om går i skrivande stund bara två år tillbaka i tiden, varför vi valde att inte avgränsa publiceringsårtal, samt att äldre artiklar fortfarande skulle kunna vara relevanta. Vi sökte artiklar som både var och inte var peer-reviewed, eftersom ämnet fortfarande är nytt och eftersom mycket forskning pågår fortfarande. I slutändan använde vi oss dock bara av artiklar som var peer-reviewed. En sista avgränsning som gjordes under sökandet var att avgränsa till engelska och de nordiska språken, dock använde vi oss endast av artiklar på engelska och svenska.

Sökord som användes var: Covid-19, corona, isolation, isolering, students, studenter, mental health, psykiskt, social isolation, postsecondary students, study motivation, university, loneliness.

2.2 Tidigare forskning

2.2.1 Distansstudier

Internetbaserad utbildning

Al-smadi, Abugabah och Smadi (2022) har skrivit en artikel, en utvärdering av upplevelser kring internetbaserad utbildning hos studenter på högskola och universitet under pandemin. Deras artikel är en del av en betydligt större studie i Jordanien som gjordes genom enkäter hösten 2021 där totalt 264 enkäter sedan analyserades (2022, s. 385). När pandemin var ett faktum började högskolor och universitet jorden runt ställa om till distansstudier, och stora ansträngningar gjordes för att försäkra att studenterna fortsatt fick den bästa möjliga nivån på sin utbildning och lärandemålen (2022, s. 384). Studien syftar till att utvärdera studenternas nivå av nöjdhet med distansundervisningen (ibid.). Problem som uppstod i samband med att utbildningarna blev distansförlagda var bland annat tekniska problem, att alla inte hade tillgång till internet och att det fanns studenter som inte hade någon egen dator (ibid.). Låg motivation och studiemotivation ansågs återspegla bristen på intresse för e-learning hos studenterna (ibid.). Det upptäcktes att 83,7% av respondenterna använde sin mobiltelefon för studierna (2022, s. 386). Resultatet på studien visade på låg nöjdhet på upplevelsen hos

studenterna (ibid.). De flesta studenterna föredrog en modell där man kombinerade distansutbildning och utbildning på plats (2022, s. 388).

Goda resultat på distansutbildning

Zetterberg (2022, s. 98) undersökte vad som gjort att studenterna på en kurs i språkbruk fått bättre resultat än tidigare, trots att utbildningen på kort varsel tvingades ställa om till distansutbildning. Studenterna uttryckte att flippat klassrum och återkoppling från lärare och andra studenter varit till hjälp för dem under distansundervisningen (2022, s. 107). Flippat klassrum innebär att man först har en föreläsning som är förinspelad, och därefter har man en frågestund som är digital där läraren deltar (2022, s. 99). För att hjälpa studenterna att bättre lära känna varandra så att de lättare skulle kunna ge kamratgranskning till varandra skapades ett forum där man kunde prata med varandra, och så gavs studenterna varje dag uppgifter där de fick prata med varandra (2022, s. 102). Zetterberg skriver att hennes egen attityd som lärare kan ha spelat roll eftersom hon var hjälpsam och svarade mer noggrant än tidigare på studenternas frågor, detta gjorde att det sällan uppstod tekniska problem för studenterna eftersom de fick grepp om bland annat Zoom och Canvas (2022, s. 107).

Community of Inquiry

Perspektivet community of inquiry har fokus på lärandet, och förklarar tre viktiga delar som tillsammans samspelar och förenklar lärande (Garrison & Akyol 2013 s. 4f). Dessa delar är social presence, cognitive presence och teaching presence (2013, s. 6). Social presence förklarar den sociala rollen i lärsituationer vilket bland annat innebär miljön, som ska hjälpa personerna i gruppen att lösa problem, tänka kritiskt och att komma på nya idéer (2013, s. 7). Att arbeta i grupp innebär, med en bra gruppsammanhållning, samarbete och att lärandet blir bättre (2013, s. 8f). Interaktion med andra människor ökar förmågan för retention, att kunna kvarhålla intryck, vilket i sin tur också påverkar inläringen (2013, s. 9f). Cognitive presence handlar om kritiskt tänkande, och om förmågan att använda ny och gammal kunskap (2013 s. 10). Teaching presence är det deltagarna gör för att skapa en meningsfull gemenskap för lärande (2013, s. 14). Teaching presence binder samman social presence och cognitive presence genom lärandeprocessen (ibid.). Det är strukturen för hur lärandet ska gå till, vilket innefattar design, instruktioner och diskurser (ibid.).

2.2.2 Studiemotivation

Studiemotivation under pandemin

I artikeln om studiemotivation under Coronapandemin skriver Lohiniva och Isomöttönen (2021, s. 5) att det finns ett par faktorer som spelar in. För att hålla sig motiverade uttryckte studenterna att det var viktigt för dem att känna en tillhörighet med kursare, lärare och även med kursen (2021, s. 1). Studenterna uppgav att de fick högre studiemotivation när de pratade med andra. En annan faktor som spelade in var åldern, då det visade sig att stigande ålder och livserfarenhet hade en positiv inverkan på studiemotivationen, samt att tron på sig själv var högre hos de med högre ålder (ibid.). En annan viktig aspekt var kommunikation. Studenterna tyckte det var lättare att ställa frågor i klassrummet än online, men de yngre studenterna hade något lättare online (ibid.).

Studiemotivation och lärmiljön

Boström och Bostedt (2020, s. 41) undersökte vad gymnasieelever och gymnasielärare tänker om studiemotivation. I artikeln är fokus särskilt på lärandemiljöer och undervisning (2020, s. 42). De skriver att den vanligaste orsaken att elever hoppar av är brist på studiemotivation (2020, s. 40). Lärmiljön är en viktig faktor som påverkar studiemotivationen bland många elever (2020, s. 46). Eleverna ansåg att lärarna spelar en stor roll när det kommer till påverkan på deras studiemotivation (2020, s. 49). Lärarna däremot anser att eleverna själva har stor möjlighet att påverka sin studiemotivation, dels genom att de ska förstå syftet med sina studier, se nyttan med det, jobba mot mål och vara ansvarsfulla (ibid.). Både lärare och elever är överens om att praktiska övningar ökar motivationen (ibid.). Dessutom menar både lärare och elever också att betygen är en faktor som både kan förbättra och försämra studiemotivationen (2020, s. 50). För att bidra till en bättre studiemotivation är det viktigt att finna rätt strategier. Elever nämner att det är viktigt att man tycker det är roligt, och lärare menar att detta kan skapa problem då vissa lärare tycker att lärande ska vara seriöst (2020, s. 51). När det gäller sociala kontakter med klasskamrater och lärare ansåg både elever och lärare att detta har en stor påverkan på studiemotivationen (2020, s. 52).

2.2.3 Sociala kontakter och ensamhet

Psykiskt mående under pandemin

Hamza, Ewing, Heath och Goldstein (2021) har publicerat en studie med syfte att undersöka vilken påverkan covid-19-pandemin gett på den psykiska hälsan bland universitetsstudenter i Kanada. Studien bygger på en tidigare genomförd studie där studenter i maj 2019 fick fylla i enkäter gällande stress och hur de hanterar den (2021 s. 22). För att genomföra denna studie kontaktade de återigen studenterna från studien 2019 och bad dem att fylla i en ny enkät och de fick in material från 733 universitetsstudenter (ibid.). Resultatet de fick fram av jämförelsen var att gruppen som före pandemin inte haft några problem med sitt psykiska mående i högre grad började må sämre och upplevde mer ångest till följd av pandemin till skillnad från gruppen som redan innan pandemin hade problem med sitt psykiska mående delvis av isoleringen och ensamheten som blivit resultat av pandemin (2021, s. 20).

Isoleringens påverkan på universitetsstudenter i Ungern

En studie som syftar på att undersöka hur isoleringen till följd av pandemin påverkat universitetsstudenter i Ungern genomfördes av Lukács (2021). Innan studien fanns fyra hypoteser att arbeta utifrån (2021, s. 23). Bland annat att studenterna oroar sig över konsekvenserna som viruset medför och att studenterna blivit mer missnöjda över sina livssituationer sedan pandemin kom (ibid.). Studien genomfördes genom en digital enkät 4-6 veckor efter utbrottet av viruset i landet och tid med social isolering och detta resulterade i 476 kompletta svar (2021, s. 22). Resultatet som gick att avläsa ur enkäterna är att pandemin fått en påverkan på studenternas välbefinnande (ibid.). Studenterna uttryckte att de uppskattade att de fick mer fritid än tidigare, och större frihet att studera som de själva vill (2021, s. 27). De såg dessutom distansundervisningen som en möjlighet att lära sig mer om digitalisering (ibid.). Däremot ansåg de att många andra viktiga delar av deras vardag påverkats negativt, bland annat så blev den fysiska aktiviteten lidande samt deras studier, relationer, ekonomi och välmåendet i sin helhet (2021, s. 22).

Ensamhet i Japan

Ozawa-de Silva (2020) har genomfört en studie i Japan bland studenter med fokus på att ta reda på vilken roll sociala relationer spelar för oss människor. Syftet är att undersöka samband mellan sociala relationer, ensamhet och meningen med livet (2020 s. 623). I artikeln nämns att ensamhet är ett problem som påverkar både den psykiska och den fysiska hälsan negativt, och att ensamhet även är en riskfaktor för dödlighet (ibid.). Studien genomfördes med hjälp av

intervjuer av 24 studenter i åldrarna 20-24 (2020, s. 625f.). Studenterna uttryckte att det är väldigt viktigt för dem att känna att livet har en mening och att man är behövd, en del av studenterna uttryckte dessutom att de ser att meningen med livet är att man är behövd av andra människor (2020, s. 629.). Behovet som studenterna har av att känna sig behövd påvisar också en rädsla för ensamhet (2020, s. 623.).

3. Teoretiska utgångspunkter

Till vår analys har vi valt att utgå från självbestämmandeteorin, SDT, kopplat till studiemotivationen och Goffmans dramaturgiska perspektiv till det sociala.

3.1 Självbestämmandeteorin

Self-determination theory eller självbestämmandeteorin som den heter på svenska är en motivationsteori skriven av forskarna Richard M. Ryan och Edward L. Deci och förklarar den mänskliga motivationen och våra beslutsfattanden genom tre psykologiska behov som människor har (2000, s. 68). Det handlar om behov som autonomi, kompetens och tillhörighet (ibid.). När behoven uppfylls leder till till ökad motivation och ett bättre mående, och när de inte uppfylls får detta en motsatt effekt (2000, s. 68). Självbestämmandeteorin kan användas för att belysa betydelsen av autonomi, kompetens och kontroll inom skolan (2000, s. 68). Inom självbestämmandeteorin menar man att människans autonomi är viktig för en människas motivation (2000, s. 69). En människa som känner sig tvingad eller kontrollerad av någon annan att göra något kommer inte känna lika stort självförtroende, kreativitet eller spänning, och kommer därför inte att prestera lika bra som någon som själv vill (ibid.). Med kompetens menas en vilja hos människor att lära sig nya saker, att utvecklas och att använda nya kunskaper (2000, s. 68). När man uppnått mål som man kämpat mot bidrar detta till ökad motivation. Kunskap eller kompetens som också betonas inom självbestämmandeteorin hänger ihop med autonomi. Ryan och Deci skriver att lärare som kontrollerar undervisningen och därmed hindrar studenter kreativitet kommer att hindra studenternas inläring (2000, s.71). Slutligen förklaras tillhörighet genom människans behov av att vara en del av en grupp, och att grupp tillhörighet kan vara en drivkraft för att utföra handlingar (2000, s.73).

Inom teorin finns det tre typer av motivation, inre och yttre och sedan amotivation. Den inre motivationen styrs av viljan att utvecklas och om viljan att lära sig (2000, s. 70). Människor

har en inre motivation som är en del av en människas personlighet, men den kan försämrats och försvagas vid motgångar (ibid.). Självbestämmandeteorin betonar vikten av att människor befinner sig i ett sammanhang där man upplever gemenskap, och att det medför att den inre motivationen blir bättre (2000, s. 71). När det gäller skolmiljöer har lärare som ger elever större möjlighet till frihet och autonomi större möjligheter att framkalla elevers inre motivation (2000, s. 70f). Den yttre motivationen syftar på handlingen som ett resultat kräver, och handlingen görs för att uppnå resultatet (2000, s. 71). Amotivation innebär att man inte har några intentioner på att utföra en handling (2000, s. 72).

När vi letade efter eventuella teorier som skulle gå att applicera för att förklara vårt material hittade vi självbestämmandeteorin av en slump. Vi valde mellan olika teorier gällande motivation, exempelvis Herzberg och Maslow, men tillslut valdes denna teori med anledning av att vi ansåg att de delar av teorin som förklarats ovan var relevanta för oss utifrån vår frågeställning som handlar om studiemotivation och distansundervisningens påverkan på den, framför allt då teorin är en motivationsteori. Då vi även var intresserade av att undersöka om det fanns några kopplingar mellan sociala kontakter och studiemotivation ansåg vi att teorin kunde vara till hjälp för att förklara detta, eftersom sociala kontakter är en viktig del av teorin, och förklaras genom begreppet tillhörighet. Trots att teorin har några år på nacken, då den sträcker sig tillbaka till 70- och 80-talet, är den idag stor (Ackerman 2022).

3.2 Goffman och maskerna

Goffmans (1959, s. 9) dramaturgiska perspektiv är ett sociologiskt perspektiv som kan användas för att studera människans sociala liv inom fysiska gränser. Detta görs utifrån en beskrivning av en teaterföreställning, med scen, skådespelare och publik, vilka kan användas i alla sociala sammanhang, oavsett tid och plats (ibid.). Varje person spelar en roll, som i sin tur är anpassad till de roller som de andra i närheten spelar, samtidigt som de andra också utgör publiken (ibid.). Goffman (1959, s. 9) ville undersöka hur en person presenterar sig själv inför andra, hur hen styr och kontrollerar hur andra uppfattar hen. Begreppen vi kommer använda oss av i teorianalysen är framträdande, överlöpare, de främre- och bakre regionerna, inramning och personlig fasad, vilka kommer förklaras och redovisas nedan.

Goffman (1959, s. 28) beskriver ett framställande som det en person visar upp för en grupp av observatörer, och begreppet fasad som den expressiva utrustning som en person medvetet eller omedvetet använder under sitt framträdande. Inramningen innehåller det fysiska rummet; möbler, dekoration och andra bakgrundskomponenter (1959, s. 29). En inramning är bunden till en speciell plats, och skådespelet kan inte börja förrän personen är på plats (ibid.). I den personliga fasaden, menar Goffman (1959, s. 30) att kläder, kön, ålder, utseende ingår, vilket är de detaljer som vi tänker hör ihop med skådespelaren.

Regioner, menar Goffman (1959, s. 97), är ställen som till viss del är avgränsade för uttryck och sinnen. Den främre regionen är en plats för framträdandet, där inramningen och fasaden är en del av det (ibid.). Framträdandet i den främre regionen kan man säga är en persons försök att ge sken av att hen upprätthåller och gestaltar vissa normer (1959, s. 97f). Dessa delas in i två grupper; hövlighetsnormer och dekorum, eller anständighetsnormer som det också kallas (1959, s. 98). Hövlighetsnormerna handlar om hur den agerande behandlar publiken medan hen talar till eller med dem, anständighetsnormerna handlar om hur hen agerar när hen inte pratar med publiken, men är inom hör- eller synhåll från dem (ibid.). I den bakre regionen, bakom kulisserna, kommer det som hållits tillbaka fram (1959, s. 101f). En överlöpare beskrivs av Goffman (1959, s. 146) som en person som gör en utomstående till en förtrogen, till en vän eller like.

Anledningen till att vi valde Goffmans dramaturgiska perspektiv var att vi ville ha en teori som förklarar de sociala interaktionerna i de olika rummen, i detta fall vad som händer när de fysiska relationerna byter plats från campus till en dator. Vi kom då fram till att Goffman skulle passa bra för att försöka förklara detta fenomen utifrån sitt dramaturgiska perspektiv. I relation till våra frågeställningar menar vi att vi genom Goffmans glasögon kan förklara hur det sociala samspelet ändras när undervisningen blir distansförlagd, och sen igen när den åter blir campusförlagd, och vilka förändringar som sker i de sociala interaktionerna i och med detta. Goffmans bok *Jaget och maskerna* (1959) skrevs för över 60 år sen, men kan än idag appliceras på de sociala interaktioner som utspelar sig.

3.3 Hypotesdiskussion

Syftet med undersökningen är att ge fördjupad förståelse av hur distansundervisningen inverkat på socionomstudenters studiemotivation och sociala kontakter. För att göra detta behöver vi ta reda på om det finns ett samband mellan de olika variablerna, därför utförde vi en sambandsanalys. Dessa analyseras och presenteras i avsnitt 6.5.

Vi kommer göra ett Chi-två-test på våra korstabeller för att se om det finns något samband. Genom dessa kan sedan nollhypotesen, som innebär att det inte är sannolikt att resultaten beror på en slump, förkastas eller bekräftas (Bryman 2016, s. 424). Med hjälp av våra sambandsanalyser kommer vi kunna svara på våra frågeställningar genom att vi antingen får bekräftelse på att våra utformade hypoteser stämmer, eller att de inte gör det.

Vi har byggt de två första hypoteserna utifrån självbestämmandeteorin, och vi tänker att man kan koppla det till begreppet autonomi som enligt teorin är en viktig faktor som påverkar motivationen.

H1: Det finns ett samband mellan inställningen till omställningen till distansundervisning och studiemotivation.

H2: Det finns ett samband mellan inställning till omställningen till campusförlagd utbildning och studiemotivation.

Hypotes tre och fyra bygger på att sociala relationer och grupptillhörighet är viktiga faktorer inom självbestämmandeteorin som påverkar motivationen.

H3: Det finns ett samband mellan relationer med studiekamrater och studiemotivation HT20/VT21.

H4: Det finns ett samband mellan relationer med studiekamrater och studiemotivation efter tillbakagången till Campus.

4. Metod

4.1 Metodval

När vi diskuterade våra metodval visste vi vad vi ville ha ut av undersökningen, och vi visste att vi skulle behöva vända oss till ett större antal personer för att få svar på våra frågor. Studien har därför gjorts genom en kvantitativ metod.

Enligt Barmark och Djurfeldt (2020, s. 25) görs metodvalet utifrån forskningsfrågan. Syftet med undersökningen var att ge fördjupad förståelse av hur distansundervisningen inverkat på socionomstudenters studiemotivation och sociala kontakter. För att göra detta behövde vi vända oss till ett större antal personer. Ordet kvantitet betyder mängd eller storlek, och en kvantitativ analys innebär att man, på olika vis, räknar sig fram till ett svar (Barmark och Djurfeldt 2020, s. 25).

En kvantitativ ansats har fyra intresseområden; till stor del handlar det om att mäta, detta för att kunna beskriva de små skillnaderna mellan de människorna man studerar (Bryman 2016, s. 203). Kausalitet, orsakssamband, är intressant eftersom man inom kvantitativ forskning är ute efter att förstå *varför* saker är på ett visst sätt, och inte på vilket sätt de är (2020, s. 215). Generalisering innebär att man vill ta reda på i vilken utsträckning man genom resultaten kan dra slutsatser till den övriga populationen (2020, s. 216). Det fjärde och sista intresseområdet är replikation, vilket betyder att man upprepar en annan forskares experiment, för att se om resultaten blir desamma eller ifrågasätta resultatens validitet (2020, s. 217).

Inom kvantitativ forskning har man ofta en deduktiv metod, vilket innebär att man deducerar hypoteser utifrån teori som sedan testas (Bryman 2016, s.199). Variabler som inte innehåller siffror behöver man kvantifiera genom att göra en kodning, för att kunna göra en analys med hjälp av datorn (ibid.). Kodningen innebär att man ger variablerna siffror (ibid.). I en kvantitativ forskning presenteras resultaten, eventuella kopplingar påvisas och en redovisning av hypotesen görs (Bryman, 2016, s. 200f).

4.2 Sambandsanalys

I vår studie kommer vi dels att använda oss av univariata analyser för att analysera vårt datamaterial, dessutom kommer vi göra sambandsanalyser genom bivariata korstabeller som

underlag för att kunna besvara våra frågeställningar. Vi kommer presentera våra univariata analyser genom stapeldiagram för att redovisa vår data. Bivariat analys görs för att se om det finns kopplingar mellan två variabler (Bryman 2016, s. 416). Som ovan nämnt kommer dessa redovisas i korstabeller. Korstabeller används för att undersöka samband mellan variabler, ofta när det endast finns få värden och när variablerna är kvalitativa (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 131f).

En korstabellsanalys kan göras för att undersöka sambandet mellan två, eller flera, variabler, i vårt fall studiemotivation, sociala kontakter och inställning till distansundervisningen. För att kunna göra en korstabell behöver man först veta vilken variabel som är beroende, respektive oberoende, där den oberoende variabeln är den som, om det finns ett samband, påverkar den beroende variabeln (Barmark och Djurfeldt (2020, s. 137). Det som är intressant att ta reda på med hjälp av en korstabellsanalys är huruvida sambandet är signifikant eller inte, alltså hur säkra vi kan vara på att det finns ett samband eller om det handlar om slumpen (2020, s. 138). Vi har här använt oss av ett Chi-två-test, vilket syftar till att jämföra det faktiska utfallet i tabellen med hur det hade kunnat se ut om det inte fanns något samband alls mellan variablerna (ibid.). Det högsta signifikansvärdet man brukar acceptera är $<0,05$, vilket innebär att det är 95% chans att det finns en signifikans.

Vårt att påpeka är dock att Chi-två-testets tillförlitlighet inte är 100% om de förväntade värdena, de värden som skulle funnits i de olika cellerna om det inte funnits något samband alls, är under 5. Detta kan hända om någon, eller några, kategorier i analysen är för små (Barmark och Djurfeldt (2020, s. 140). I vår korstabellsanalys skedde detta, mer eller mindre, i alla testen. Detta kan i många fall åtgärdas genom att man kodar om kategorierna så det inte finns någon som blir för liten (ibid.), men i våra tabeller hade vi redan slagit ihop de som var positiva med mycket positiva, och negativa med mycket negativa.

4.3 Enkäten

Vi valde enkäter eftersom många svar skulle kunna samlas in på relativt kort tid. Enkäten skickades ut till 311 studenter och 81 svar registrerades. Bristen med enkäter är att man inte får en djupare förståelse. Därför valde vi att komplettera med frågor som vi skickade via e-post till de som samtyckt till detta.

4.3.1 Enkätens utformning

För att uppfylla vårt syfte med studien ville vi se hur distansundervisningen påverkat socionomstudenterna under de olika tiderna. Enligt vår erfarenhet och våra upplevelser har det skiftat mycket med både studiemotivationen och de sociala kontakterna, och vi tyckte därför det var intressant att ta reda på hur andra upplevde samma sak. Detta resulterade i en enkät i tre delar, som i varje del hänvisar till en av tre faser som lyfts fram i frågeställningarna; 1. när universitetet precis gått över till distansundervisning i mars 2020, 2. runt terminsskiftet 2020/2021, och 3. när utbildningen återigen blev campusförlagd i januari 2022. Enkäten gjordes i det webbaserade enkätverktyget Sunet Survey som Lunds universitet tillhandahåller. Enkäten gjordes från grunden utan mallar.

För att undvika dubbelsvar valdes alternativet att man bara kunde fylla i enkäten en gång per enhet och webbläsare. Både i mailet som skickades ut tillsammans med länken och i introduktionstexten till enkäten fanns information om studien, enkätens syfte, respondenternas frivillighet och anonymitet. Enkäten, se bilaga 2, bestod av totalt 21 frågor, en ruta för kommentarer och en rad för e-postadress. Frågorna delades upp i fritextsvar, enkla kryssval, och flervalsfrågor med likertskalor med fem alternativ; från mycket negativt till mycket positivt.

Utöver frågorna om distansundervisningen, studiemotivationen och de sociala kontakterna fanns frågor om födelseår, könstillhörighet, civilstatus och boendesituation. De två senare återkom sen i varje del av enkäten, då vi ville kunna jämföra dem med varandra över tid eftersom vi resonerade att de kunde ändras under perioden som studien är avgränsad till.

4.3.2 Anonymitet och utskick

För att komma in i enkätverktyget Sunet Survey loggade vi in genom ett LU-konto, detta gjordes bara på en dator och vi använde oss bara av en användare. Utformningen på frågorna var av sådan karaktär att det var omöjligt att identifiera någon respondent genom hans svar. Den enda gången anonymiteten bröts var om respondenten själv fyllde i sin e-postadress, vilket 18 personer gjorde. Enkäten skickades ut via en webblänk, och eftersom länken var samma till alla var det ingen som knöts till enkäten via den. Länken skickades via e-post, med hjälp av kursadministratören, den 21 april 2022 till alla som var registrerade i Ladok på

termin 6 och 7 vårterminen 2022. Vi valde att ha enkäten uppe 6 dagar, en påminnelse gick ut till samtliga e-postadresser den 27 april 2022, då det var sista dagen att svara på enkäten.

4.3.3 Vad som kunde gjorts bättre

Med facit i hand har vi sett några frågor i enkäten där vi kunde ha utformat antingen frågan eller svarsalternativen på ett annat vis för att få bättre upplysningar.

Till en början diskuterade vi om vi skulle ha civilstatus singel, i en relation, sambo och gift men då vi tänkte att det inte spelar så stor roll huruvida någon är gift eller ogift, sambo eller särbo så valde vi att lägga upp svarsalternativen som ensamstående med- eller utan barn och partner med- eller utan barn. Vi har förstått att detta blev snurrigt för en del, och för att tydliggöra borde vi ha hållit oss till utgångssvaren med en kategori om huruvida man har barn eller inte vid sidan om.

Liknande situation blev det med alternativen för boende, vi tänkte att det inte var relevant *vem* man bodde med, och valde därför bara alternativen ensam eller tillsammans med andra. Vad vi missade då var aspekten av vilka som flyttat hem till sina föräldrar igen under pandemin, vilka som flyttat ihop eller isär, något som skulle kunna ha en inverkan på studiemotivation och sociala kontakter.

En miss vi upptäckte när vi började analysera materialet i SPSS är att vi frågar om förändringen snarare än om hur studiemotivationen faktiskt sett ut. Det är intressant att se hur studiemotivationen förändrats, men med vår formulering av “ingen förändring” blir det svårt att tolka materialet eftersom vi inte vet vad det egentligen betyder, mer än att det är likadant som tidigare. Hade vi istället frågat efter *hur* den såg ut vid de olika tillfällena hade det både gett en bättre överblick över studenternas egna åsikter angående sin studiemotivation men det hade också varit lättare att se hur förändringen skett.

En annan brist med vår undersökning är att vi inte frågat om samma saker vid de olika tillfällena gällande sociala kontakter. Vi missade att fråga om hur relationerna såg ut precis i början av distansundervisningen, och hur ofta respondenterna har kontakt med sina kursare nu vid återgången till campusförlagd undervisning.

4.4 Tillförlitlighet

Vår önskan med enkäten var att den skulle täcka de socionomstudenter som studerat före pandemin, under omställningen till distansundervisningen och efter pandemin. För att ha varit med om allt behövde man gå termin 6 eller 7, och för att få en bredare bild bestämde vi oss för att inkludera båda, samt båda studieorterna, Lund och Helsingborg.

4.4.1 Reliabilitet

Reliabilitet handlar om pålitligheten av måtten och mätningarna. En faktor av det är stabilitet, vilken beskriver att man gör om ett test med samma grupp en gång till för att se om det blir samma resultat (Bryman 2016, s. 207). När det kommer till attitydfrågor är detta inte fullt tillförlitligt då respondenterna exempelvis kan ha ändrat sig sen förra undersökningen (Sörensen & Olsson 2011, s. 123.). Vår undersökning har främst attitydfrågor och handlar om något som hänt bakåt i tiden, vilket skulle kunna medföra att respondenternas minne ändras under tiden, men också att de påverkas av att ha en återblick på hur det var när man nu är tillbaka i det gamla normala, med andra ord i nutid. Detta kan även innebära problem om respondenterna kommer ihåg sina svar (2020, s. 207.). Detta sätt att mäta reliabilitet skulle inte funka för oss då det skulle vara omöjligt att göra om enkäten två gånger, det skulle också vara stor risk att respondenterna hann glömma sina fritextsvar eller upplevelser när det gått en tid eller minnas sina svar och svara samma igen. Interbedömarreliabilitet innebär att det finns en överensstämmelse mellan flera olika bedömare eller observatörer. Då vi är två som gjort denna undersökning finns risken att vi tolkar svaren och fritextsvaren olika. Studenternas upplevelser kan tolkas som positiva av en person och negativa av en annan.

4.4.2 Validitet

Med validitet menas huruvida ett mätinstrument mäter det som det ska, om rätt sak verkligen mäts (Sörensen och Olsson 2011, s. 124). Om en enkät skulle granskas och många av svarsalternativen vet ej skulle vara ikryssade så skulle enkätdesignen troligtvis ha låg validitet (ibid.). När vi gick igenom alla svar från enkäten såg vi att ingen svarat samma på varje fråga, endast en person hade hoppat över några av frågorna.

Det vi planerade att mäta genom vår enkät var det vi slutligen också mätte; socionomstudenternas syn på den ofrivilliga distansundervisningen, deras studiemotivation och sociala kontakter. Om man mäter exempelvis studenters studieförmåga handlar det om mättningsvaliditet (Bryman 2016, s. 210). I vårt fall skulle detta kunna appliceras då vi vill undersöka distansundervisningens inverkan på studiemotivation och sociala kontakter. Vi anser att validitet uppnås då vi mäter vilken inverkan det haft på studenterna. Vi kan med säkerhet säga att vi genom enkäten mäter det vi säger oss mäta, vilket är studenternas individuella upplevelser av den ofrivilliga distansundervisningen, hur frekvent kontakt de hade med sina kurskamrater, samt om deras studiemotivation och sociala kontakter med kurskamraterna förändrades under tiden för distansundervisningen. För att komma åt känslorna bakom studiemotivation, kontakten med kurskamrater och förändringen var vi tvungna att fråga om distansundervisningen också. Frågorna i enkäten var utformade för att fråga specifikt om ovan nämnda saker och vi fick med de olika delarna.

4.5 IBM SPSS

Vi använde oss av IBM SPSS Statistics (IBM 2022) version 28 för att gå igenom allt och från Sunet Survey kunde vi lägga in alla enkätsvar i SPSS automatiskt. Genom SPSS kunde vi sen få fram frekvenstabeller, som vi klistrade in i Excel, där vi gjorde alla diagram. I de fall vi bara ville se en tregradig skala med positivt, neutralt och negativt valde vi att slå ihop mycket positivt med positivt och mycket negativt med negativt. Detta gjordes då vi ansåg att det blev tydligare så.

4.6 Urval för enkät

När vi valde vilka som ska få delta gjorde vi ett icke-sannolikhetsurval. Vi gjorde dels ett bekvämlighetsurval och ett strategiskt urval. Vår population är alla socionomstudenter på Lunds universitet, men då vi är intresserad av att undersöka upplevelser endast från studenter som upplevt studier före, under och efter distansundervisning blir vårt sampel endast socionomstudenter på termin 6 och 7 vid Lunds universitet. Utifrån detta har vi gjort ett strategiskt urval.

Vi valde studenter vid Lunds universitet eftersom det var dessa som vi enklast kunde nå, då vi själva också är studenter där. Därmed har vi gjort ett bekvämlighetsurval, vilket innebär att man använder sig av de personer som finns tillgängliga (Bryman 2016 s. 243f).

Vi har en förhoppning, och en tro, om att kunna generalisera resultatet på vårt urval, socionomstudenter på termin 6 och 7 vid Lunds universitet. Vi önskar också att vi kommer kunna generalisera resultatet och dra slutsatser som går att applicera på andra studieorter. Dock kom vi fram till att det inte är troligt att vi kommer kunna göra detta. Vi diskuterade om huruvida Lunds och Helsingborgs studenter på socionomprogrammet är representativa med andra lärosätens. Vi kom fram till att det borde vara representabelt eftersom studenterna på Lunds universitet bland annat är i olika åldrar, från olika geografiska områden, de bor på olika ställen och i olika familjekonstellationer. Vi menar dock att det troligtvis är liknande även på andra lärosäten. Trots att socionomutbildningen strävar mot samma mål oavsett lärosäten ser dock upplägget av kurserna olika ut. Det är också rimligt att anta att olika högskolor och universitet hanterat övergången till distansundervisning på olika sätt. Av den anledningen anser vi att det inte kommer vara möjligt för oss att generalisera vårt resultat på socionomutbildningar på andra studieorter.

Urvalet resulterade i att enkäten skickades ut till totalt 311 personer, 309 exklusive oss själva då vi valde att inte svara på enkäten. Av dessa 309 personer fick vi svar från 81 personer, varav 1 var bortfall på grund av att hen inte fyllde i några svar. Detta blev en svarsfrekvens på nästan 26%.

4.7 Kompletterande frågor

Vår ursprungliga tanke var att efter att ha gått igenom enkätsvaren göra korta intervjuer med några av de respondenter som lämnat sin e-postadress. När vi gick igenom våra svar insåg vi dock att vi hade gott om material som täckte det vi hade velat fråga, men att vi saknade några kompletterande uppgifter. Istället för att hålla intervjuer skickade vi e-post med några frågor, se bilaga 3, för att få svar på dessa. Av de totalt 18 utskickade e-posterna fick vi svar från sju stycken, vilket var färre än vad vi hoppats på. De bidrog dock till tolkningen av materialet, och framförallt frågan kring vad som var bäst och sämst med distansutbildningen.

4.8 Urval för kompletterande frågor

Till en början hade vi tänkt göra kortare kompletterande intervjuer med några av de som i enkäten svarat att de kunde tänka sig att ställa upp. När vi började gå igenom vårt insamlade material insåg vi att vi hade fått in mycket material i form av fritextsvar och övriga kommentarer och vi bestämde oss därför enbart för att skicka ut kompletterande frågor till alla de 18 personerna som angett sin e-postadress, därav har vi även här gjort ett bekvämlighetsurval.

5. Forskningsetiska överväganden

Denna studie undersöker hur distansundervisningen påverkat socionomstudenters studiemotivation och sociala kontakter. De fyra etiska principerna applicerades på både enkäten och på våra kompletterande frågor, och kommer presenteras nedan.

I samband med utskicket av enkäten delgavs respondenterna i text om information om villkoren för studien, det vill säga studiens syfte, frivillighet, anonymitet och om att anonymiteten i enkäten kommer att brytas om respondenten kan ställa upp på att bli intervjuade eftersom man då var tvungen att skriva in en e-postadress för att vi skulle kunna kontakta personen. Då vi istället för intervjuer valde att skicka ut kompletterande frågorna upprepade vi informationen om frivillighet, syftet med studien och att det när som helst var tillåtet att avbryta sin medverkan. Deltagarna får både i samband med enkät och kompletterande frågor information om att materialet som studien samlar in enbart kommer användas till denna studie och att det efter godkänd examination kommer att förstöras. Eldén (2020, s.30) menar att informationskravet ställer krav på att de ovan nämnda delarna ska framgå i undersökningen för deltagarna.

Eldén (2020, s. 30) skriver om samtyckeskravet att respondenterna i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan. I mejlet som skickades ut tillsammans med länken till enkäten, och i inledningen i enkäten, stod det att enkäten är helt frivillig att genomföra och att man närsomhelst kan avbryta sin medverkan. Alla respondenter är över 18 år och kan därmed själva lämna samtycke. Eftersom frågorna i enkäten handlar om upplevelser och emotioner kan det eventuellt vara frågor som är känsliga att svara på, därför valde vi att inga av frågorna i enkäten skulle vara obligatorisk att svara på, enkätens utformning gör den

mindre känslig för att man hoppar över en fråga, eftersom fritextsvaren utgör en stor del av idén med upplägget. Efter att analysen av enkätsvaren hade påbörjats skickades kompletterande frågor ut till de respondenter som i enkäten samtyckt till detta genom att ha angivit sin e-postadress. Även där uttrycktes frivilligheten och att man närsomhelst kunde avbryta sin medverkan

Konfidentialitetskravet kräver att känsliga personuppgifter ska skyddas från obehöriga och att anonymiteten ska hållas i största möjliga mån (Eldén 2020, s. 30f). Alla respondenter följde samma länk till vår enkät, vilket gör att det inte går att spåra vem som svarat på den. De respondenter som gav samtycke till att delta i en intervju blev informerade om att deras anonymitet bröts då de lämnade sin mejl. Det är endast vi som har tillgång till enkäten och alla svaren, och de finns bara sparade via inloggning i en av våra datorer. I SPSS kodades alla respondenter om och fick ett id i form av ett nummer, och efter att materialet från enkäten analyserades och svaren på de kompletterade frågorna hade mottagits kopierades och anonymiserades dem och sedan raderas e-postmeddelandena och alla e-postadresser avidentifierades från enkäten. Eftersom vi går i samma klass som många av respondenterna hade det kunnat bli ett etiskt problem att vi vet vilka de som angivit sina e-postadresser är, och att de eventuellt kan innehålla känsliga svar. Då vi uttryckligen skrivit att om man anger sin e-postadress så kommer anonymiteten brytas och eftersom vi gjort alla frågorna i enkäten frivilliga att svara på anser vi att respondenterna själva har möjligheten att bestämma hur mycket de vill dela med sig av till oss. Vår avsikt med enkäten var inte heller att kontrollera vem som svarat vad, utan vi var mer intresserade av svaren, inte personen som är kopplad till dem. Vi använde bara e-postadresserna vid ett tillfälle, när vi skulle skicka ut kompletterande frågor, och då skickade vi till alla som samtyckt till det, och la ingen vikt på vem som sagt vad.

Eldén (2020, s. 31) förklarar att nyttjandekravet ställer krav på att insamlad data endast får användas till forskningens syfte. Materialet från enkäten och de kompletterande frågorna kommer endast användas till denna studie, och kommer efter godkänd examination förstöras.

6. Resultat och analys

I följande avsnitt kommer vi redovisa analyserna och resultaten av vad vi hittat i vårt insamlade material. Först kommer ett stycke om respondenterna. Efter det kommer vi gå igenom distansstudierna och respondenternas syn på den, därefter kommer undersökningen av studiemotivationen, och följt av ett avsnitt om sociala kontakter. Sist kommer en sambandsanalys göras. Till analys och resultat har vi använt oss av tidigare forskning, svar från enkäten och citat från respondenternas fritextsvar.

6.1 Respondenterna

Innan vi går vidare till analysen vill vi presentera personerna bakom enkätsvaren. Av de totalt 80 respondenterna var det 63 personer som identifierade sig som kvinna, 14 som man, två som ickebinär, samt en som inte ville uppge könsidentitet. Detta representerar utbildningen väl då de som gick termin 6 och 7 våren 2022 antogs under 2019, och då var ungefär 80% kvinnor och 20% män (Universitets- och högskolerådet 2021), av dessa kan vi dock inte säga något om hur de själva identifierar sig.

6.2 Distansundervisning

I mars 2020 slog restriktionerna till med full kraft. Studentlivet, som många av respondenterna uppgav att de kände glädje över, försvann över en natt då utbildningen blev distansförlagd. Många studenter uppgav också att de kände en ledsamhet över detta, medan andra kände lättnad. Oavsett om man hade positiva eller negativa upplevelser kring omställningen hade det någon form av inverkan på många av studenterna, deras studiemotivation och kontakt med varandra. För att få en djupare förståelse av detta har vi fått ta del av deras beskrivningar och upplevelser, vilka vi kommer presentera nedan.

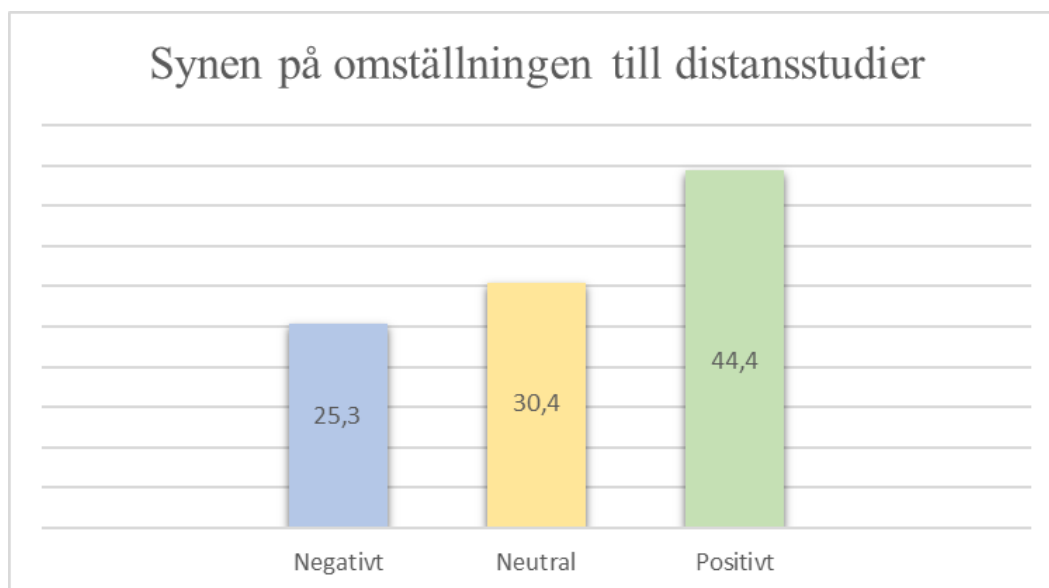

Diagram 1: Visas i procent (n=79)

Det var en klar majoritet, 44,4% av respondenterna, som i enkäterna svarade att de såg omställningen till distansstudier som positiv. En förklaring till detta kan finnas i fritextsvaren i enkäten. Där var det flera respondenter som svarade att det var positivt att de slapp pendla och att de fick sovmorgon, det sparade tid, det var bekvämt att vara hemma, och många såg fram emot att få mer tid med familjen. En annan aspekt att ta i beaktande, och som ett par stycken kommenterade i fritextsvaren, är att de såg det som positivt eftersom det var ett bra beslut på grund av smittspridningen. Flera studenter beskrev det också som positivt att de slapp pendla och att de fick sovmorgon, några skrev att de kunnat bilda familj, eller vara mer med sina barn, utan att ta studieuppehåll, och några skrev att de tyckte det var bra för de kunde jobba samtidigt. Tidigare forskning har, som beskrivits tidigare, visat att många kvinnor kände sig tvungna att ta en distansutbildning för att alls ha möjlighet att studera, eftersom de samtidigt har andra ansvarsområden, exempelvis barn (Kramarae 2001, s. 10), vilket skulle kunna stämma överens med de respondenter som svarade att de föredrog distansundervisning med anledning av familjelivet.

I våra fritextsvar beskrev många omställningen till distansundervisning som positiv eller negativ för sina egna privata angelägenheter, men en kommentar stack ut: Hen menade att de som ställer sig positiva gör det för att de jobbar eller har familj, och därmed svårt att hinna med en heltidsutbildning på plats. Hen skrev att de personerna borde välja en utbildning som

ska vara på distans istället för att försöka få de fysiska utbildningarna att bli mer digitala, och “en utbildning som ska vara på heltid på plats borde sträva efter att vara på plats så mycket som möjligt”. Kommentaren är intressant och lyfter flera viktiga aspekter. Exempelvis, om man söker på socionomprogrammet (Antagning.se 2021) får man upp att utbildningen endast vid 2 av 17 högskolor eller universitet ges på distans, och då med flera sammankomster på högskolan eller universitet, antingen varje vecka eller termin. De som valt att erbjuda viss distansutbildning är högskolan i Umeå, dit man åker ett par dagar varje termin, och högskolan i Gävle, som istället har studieorter utplacerade till vilka man åker 1-2 gånger i veckan (ibid.). Vad det beror på kan inte vi svara på, men att en social utbildning ska ges på distans är svårt att motivera, eftersom mötet med andra människor är grunden i det sociala arbetet.

Från de negativa kommentarerna i fritextsvaren framkom att respondenterna kände sig maktlösa inför situationen, att de ville ha en normal utbildning, att de påverkades av isoleringen och var rädda att de skulle få en sämre utbildning. Det var även flera som skrev att utbildningen kändes oseriös, att tekniska problem ställde till det och att studenterna hade bättre koll än lärarna på det digitala. Ett annat problem som framkom var att några elever upplevde dåligt engagemang från lärare och att de upplevde att det var svårt att nå dem. Enligt CoI är, som förklarats tidigare, teaching presence avgörande för lärandemålen, grunden i social integrering och kunskapsmässigt deltagande. Detta är inte möjligt om ingen lärare är närvarande och kan agera och vägleda.

Problem med tekniken var ett återkommande tema i våra fritextsvar, vilket även visats i andra studier (Al-smadi, Abugabah och Smadis 2022, s. 384ff), där över 80%, av studenterna uppgavs använda sin mobiltelefon för studierna, vilket kan vara både positivt och negativt. Att använda Zoom genom telefonen underlättar anpassningen av var man är fysiskt, studenterna kan sitta på jobbet, i bilen eller vara på semester och ändå delta.

Respondenternas syn på omställningen till distansstudier visades i diagram 1, medan diagram 2 här nedan svarar på enkätfrågan “hur såg du, där och då, på att utbildningen återigen skulle bli campusförlagd?”. Det visade sig vara väldigt likt. Graden av negativa känslor kring återgången är precis 1 procentenheter fler än när utbildningen övergick till distans. De som

var positiva var 3,1 procentenheter fler vid tillbakagången, och de som var neutrala var 4,1 procentenheter färre.

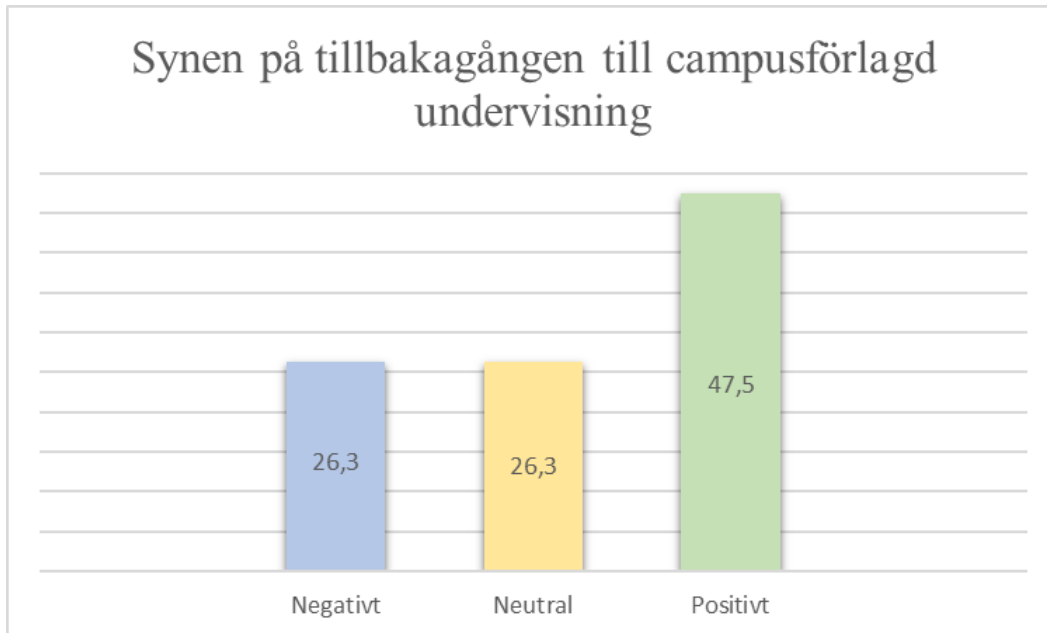

Diagram 2: Visas i procent (n=80)

De som beskrev tillbakagången som positiv i fritextsvaren såg fram emot normalitet och att få rutiner igen, och hade förhoppningar om ett mer socialt liv. En skrev att hen var glad över att ta examen på plats, och en annan tyckte att seminarier och andra handledningar är både roligare och mer givande på plats.

En oro som framkom i fritextsvaren var att man skulle bli smittad av coronaviruset, främst i kollektivtrafiken, och att utbildningen eventuellt skulle återgå till distansundervisning igen. Det negativa med återgången till campusförlagd undervisning var, enligt respondenterna, att det var svårt att komma tillbaka till rutiner igen, jobbigt att pendla, några uttryckte oro inför att vara social igen, några uttryckte ren bekvämlighet med att vara hemma och att de vant sig vid att ha all kontakt via datorn.

Distansundervisningen pågick i nästan två år och många studenter hann vänja sig och bli bekväma med den. I fritextsvaren har det framkommit att många, vid campusförlagd utbildning, behöver gå upp tidigt, göra sig i ordning, åka en bit, lyssna på föreläsningar en hel dag och sen till slut komma hem sent. När campusundervisningen blev digital kunde man

plötsligt gå upp fem minuter innan föreläsningen började, sitta i pyjamas och lyssna samtidigt som man åt frukost, för att sen vara klar för dagen lagom till lunch. Flera personer i fritextsvaren menar att de med distansutbildning fick mer fritid och tid för familj och vänner, och andra menade att utbildningen blev slapp.

Precis som Jan Magnusson beskrev ovan så svarar även respondenterna i vår undersökning att omställningen gick fort, att lärare och studenter fick svårt att anpassa sig själva och utbildningen till de nya förutsättningarna. Något som många dock såg som positivt var flexibiliteten att själv kunna lägga upp sina studier, vilket de vidare menade höjde motivationen.

6.3 Studiemotivation

Reaktionerna vid övergången till distansundervisning var blandade. En del av respondenterna var positiva och andra negativa. I våra fritextsvar framkommer att studiemotivationen förändrades, men vad menas egentligen med motivation? Motivation är enligt Svenska Akademiens ordlista (2015) en drivkraft. I denna studie ligger fokus på studiemotivation, en drivkraft för att studera. Som framkommer i fritextsvaren som nämnts ovan ansåg många studenter att motivationen förändrades i samband med övergången till distansundervisning, och vi ville därför undersöka detta vidare. Vi ville se hur stor andel av studenterna som ansåg att studiemotivationen förändrades, samt i vilken riktning eventuell förändring skett.

Under denna rubrik kommer vi presentera socionomstudenternas syn på sin studiemotivation och hur den eventuellt har förändrats vid de olika tillfällena; vid omställningen till distansundervisning, ett tag in och vid återgången till campusförlagd utbildning. Följande tre stapeldiagram redovisar svaren till våra enkätfrågor kring hur studiemotivationen förändrats. För att förklara diagrammen kommer vi använda oss av studenternas fritextsvar då vi frågat om studenternas reaktioner vid de olika tidpunkterna mellan 2020 och 2022.

Då vi vid alla tre frågor gällande deras motivation haft en stor andel som kryssat i alternativet "Ingen förändring" har vi gjort ett försök att förstå oss på vad det egentligen betyder. Vi drog 10 slumpmässiga stickprov ur gruppen, med utgångspunkt vid det andra mättillfället, se diagram 4. Stickprovet består av cirka en tredjedel av gruppen som svarat "ingen förändring"

vid det mättillfället. Fem av stickproven har vid alla tre tillfällen svarat att det inte skett någon förändring, deras studiemotivation har varit opåverkad under distansstudierna. Två utvalda svarade att motivationen försämrades vid övergången, och sedan att den inte förändrades vid det andra tillfället men att den slutligen vid återgången till campusundervisning blev bättre igen. De resterande tre svarade vid övergången till distansundervisningen att motivationen förbättrats, och att den sedan vid de kommande två tillfällena var likadan som vid övergången. Utifrån detta kan slutsatsen dras att en stor andel av studenterna, 50% av stickproven, som befinner sig i kategorin “ingen förändring” ansett att studiemotivationen hela tiden varit opåverkad.

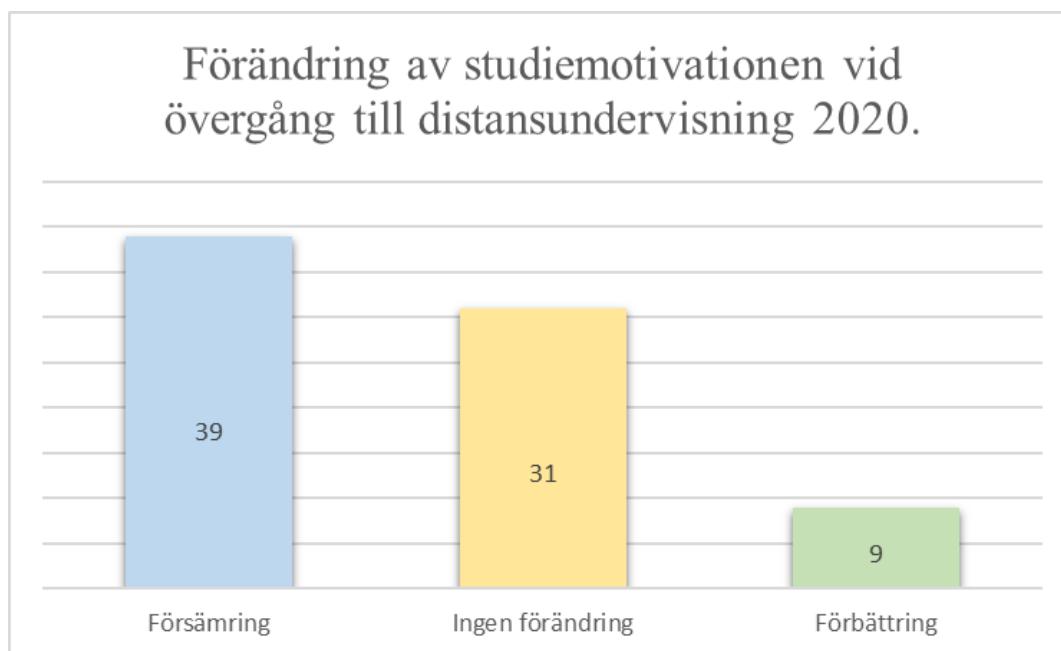

Diagram 3: Alternativen mycket positivt och positivt, respektive mycket negativt och negativt är sammanslagna i redovisningen, som visas i antal personer. (n=79)

I diagram 3 går att avläsa att totalt 79 studenter svarat på frågan om hur deras studiemotivation påverkats av omställningen till distansundervisning. Av 79 studenter anser 39 stycken att deras studiemotivation försämrats, antingen negativt eller mycket negativt. 31 studenter anser att deras studiemotivation var oförändrad i jämförelse med innan utbildningen

ställdes om till distans. 9 studenter anser att deras motivation förbättras, antingen positivt eller mycket positivt.

När vi bad studenterna att beskriva sin reaktion när de fick veta att utbildningen skulle bli på distans fick vi en stor variation av reaktioner kopplade till studiemotivation. Bland annat så kunde det låta såhär; "Oro, ovisshet och rädsla för hur min utbildning skulle påverkas.". Eller också så kunde det låta såhär; "Glädje, lättnad, taggad". Att studera på distans kräver disciplin och ur fritextsvaren framkom rädsla för hur den kommande tiden skulle bli. Många studenter uttryckte oro för hur de skulle klara av studierna nu när undervisningen till stor del skulle bedrivas via Zoom. Studenter tycker det är svårare att ställa frågor till lärare online än i klassrummet (Lohiniva & Isomöttönens 2021), och detta skulle kunna ligga till grund för studenternas oro för den kommande undervisningen. Studenter uttryckte i fritextsvaren att kontakten både med lärare och med kursare minskade vid övergången till distans. Kontakt med lärarna spelar en stor roll för elevers motivation, där mer och bra kontakt är positivt (Boström och Bostedt 2020, s. 49).

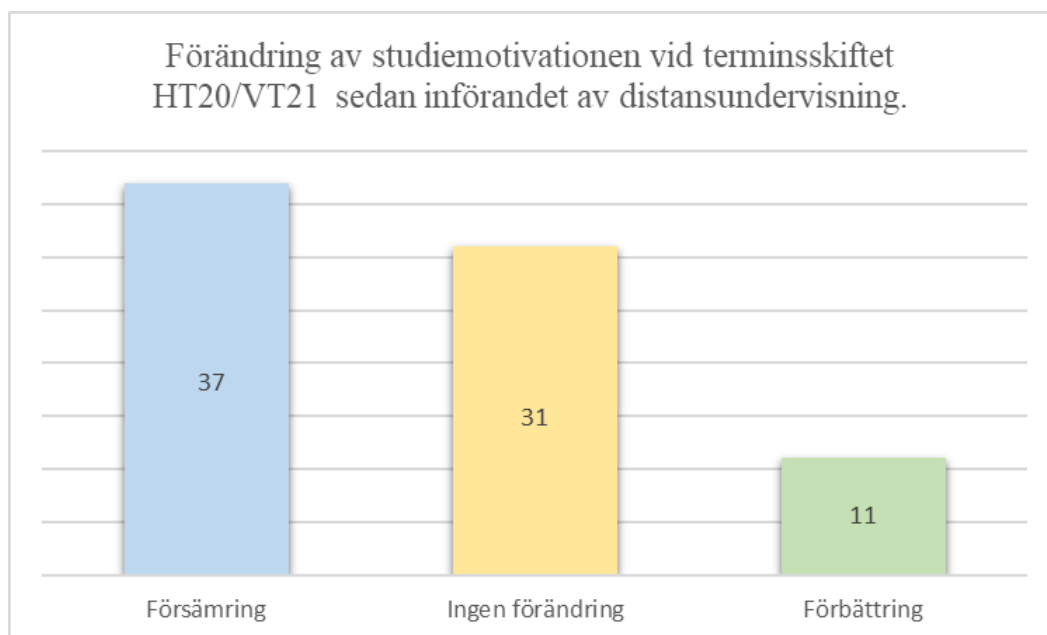

Diagram 4: Alternativen mycket positivt och positivt, respektive mycket negativt och negativt är sammanslagna i redovisningen, som visas i antal personer. (n=79)

Diagram 4 visar resultatet på frågan om hur studiemotivationen förändrats vid terminsskiftet HT20/VT21 sedan omställningen till distans. Av 79 studenter ansåg 37 av dem att motivationen försämrats ytterligare, antingen negativt eller mycket negativt. 31 studenter ansåg att motivationen var oförändrad sedan omställningen till distansstudier och 11 studenter ansåg att det skett en förbättring av studiemotivationen, antingen positivt eller mycket positivt.

I fritextsvaren kopplade till upplevelser av distansundervisningen HT20/VT21 går att läsa att de studenter där motivationen försämrats ytterligare tycker många att utbildningen bland annat blivit tråkig, ostimulerande, rörig då man fått mindre information än tidigare och att utbildningen blivit av sämre kvalitet. Dessutom uttrycks sämre kontakt med lärare och kursare, och att det är svårt att motivera sig själv till att studera.

Att studenter i fritextsvaren uttryckte att utbildningen blev av sämre kvalitet än tidigare är inte konstigt. Socionomprogrammet vid Lunds universitet har inte tidigare varit en utbildning som genomförts på distans och av den snabba omställningen krävdes snabba lösningar. Alla kurser på socialhögskolan behövde ställas om, och det var en utmaning för alla (Magnusson, 2021, s. 63f). Innan pandemin var det ungefär en tredjedel av studenterna som misslyckades med tentan, men under vårterminen 2020 blev det fler än så i Helsingborg (Arvidsson 2021, s. 30). Pär-Henrik Björverud berättade att distansundervisningen gjorde det svårt för honom att veta hur väl studenterna hängde med i undervisningen (ibid.).

Många studenter skrev i fritextsvaren att det var svårt att studera på distans. Bland annat uttryckte studenterna att de blev väldigt trötta av att sitta framför zoom, att föreläsningarna blev sämre och att lärarna hade svårt att ställa om. Att resultaten på tentan på SOPA31 blev sämre, som Pär-Henrik Björverud berättade om ovan, kan därför ses som effekter av distansundervisningen. Att skolresultaten påverkar motivationen framkommer i en tidigare studie (Boström och Bostedt 2020, s. 51). Att studieresultaten för många studenter blev sämre på grund av omställningen till distans skulle därför kunna vara en anledning till att studiemotivationen försämrades för en grupp studenter.

I fritextsvaren framkommer att distansstudierna gjorde att många studenter tyckte att det blev ostrukturerat och rörigt, och det uttrycktes en oro för hur detta skulle påverka studierna. Följande meningar har hämtats ur fritextsvaren där de efterfrågades om reaktioner vid övergången till distansundervisning 2020, och visar på exempel där studenter uttrycker oro; “Glädje för en stor tenta blev till hemtenta. Men sedan var det frustration, irritation och rädsla för hur man kommer klara av skolan.” “Rädsla för att undervisningen skulle bli lidande”. När de återigen tillfrågades vid terminsskiftet 20/21 uttrycktes av vissa att distansstudierna fungerat bättre än väntat och att det var smidigt och flexibelt. Däremot framkommer att en majoritet av studenterna tyckte att distansundervisningen var jobbig och att undervisningen blivit sämre. Följande meningar är tagna från fritextsvaren; “Jag gillar distans då man slipper pendling. Dock var inte undervisningen så bra då många lärare hade svårt att ställa om.” “Tråkigt, omotiverande, bekvämt.” “Ojämn, lite kontakt med både lärare och andra studenter, fränkopplad från verkliga livet”. Att kontakt med lärare är av betydelse för studenter bekräftas likt våra fritextsvar av Zetterberg (2022, s. 107) som skriver att hon behövt lägga ner mer tid än vanligt på att hjälpa studenter och svara på deras frågor under den ofrivilliga distansundervisningen för att de ska uppnå samma resultat som tidigare.

Sedan distansundervisningen infördes var det vid terminsskiftet HT20/VT21 ytterligare 9 personer som ansåg att studiemotivationen blivit bättre. Dessa menade framför allt att distansundervisningen var tidsbesparande, smidig, skön och bra eftersom man kunde strukturera studierna som man ville. I fritextsvaren framkom att många av de studenter som uppskattade att studera på distans var pendlare som nu fick mer tid till studierna. Flexibiliteten som kom med distansstudier har varit till hjälp eftersom det inneburit en viktig tidsvinst för pendlare (Zetterberg (2022 s. 107). Många studenter uttryckte också i fritextsvaren att man fick mer tid till barn och familj. En student uttrycker i fritextsvaren att det inte hade varit möjligt för hen att studera på plats i skolan då hen nyligen fått barn.

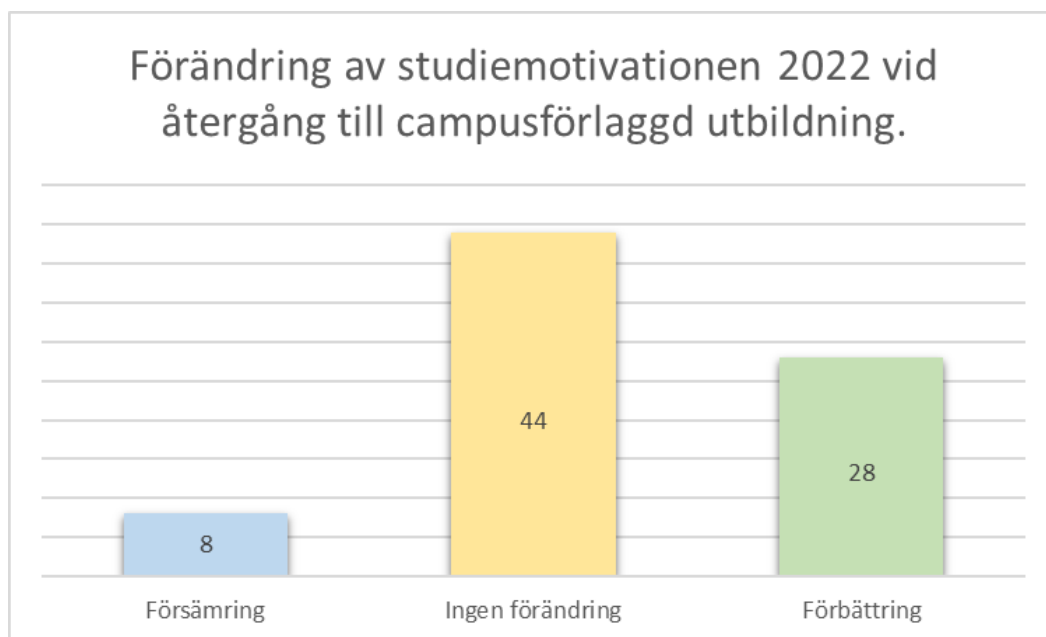

Diagram 5: Alternativen mycket positivt och positivt, respektive mycket negativt och negativt är sammanslagna i redovisningen, som visas i antal personer. (n=80)

Diagram 5 visar på förändringen av studiemotivationen till följd av återgången till campusförlagd utbildning, sedan terminsskiftet HT20/VT21. Det går att utläsa att 8 studenter, av 80, tyckte att studiemotivationen försämrades, antingen negativt eller mycket negativt. 44 studenter ansåg att studiemotivationen var samma som vid terminsskiftet HT20/VT21, och 28 studenter ansåg att motivationen förbättrades, antingen positivt eller mycket positivt.

Samtidigt som distansundervisningen blev ett faktum sjönk även studiemotivationen hos en stor del av våra respondenter, och vid återgången till campusförlagd utbildning kan man se att motivationen återigen blev bättre. I fritextsvaren har många studenter uttryckt ensamhet under åren av distansutbildning. Den sociala närvaron spelar en stor roll när det kommer till lärandet eftersom det påverkar retentionen, förmågan att kvarhålla intryck, som i sin tur påverkar lärförmågan (Garrison & Akyol 2013, s. 9f). Motivationen påverkas som tidigare nämnt av resultaten, och när lärförmågan blir sämre kan detta påverka motivationen eftersom man med stor sannolikhet inte kommer prestera lika bra. Om det eventuella sambandet mellan resultat, kontakter och motivation vid återgången till campusförlagd utbildning blir tydligare, återstår att se.

I fritextsvaren uttryckte många spänning över att återigen komma tillbaka till campus. Många var väldigt glada, kände lättnad och uttryckte att motivationen ökade igen men det framkom också osäkerhet. En person uttryckte i fritextsvaren att omställningen från distans tillbaka till campusundervisning var jobbigare än när det ställdes om till distans. Bland de som ansåg att motivationen minskade framkom i fritextsvaren nervositet över det sociala, och även förlusten över den bekvämlighet som man haft i och med distansundervisningen.

Studiemotivation och sociala kontakter hänger ihop och i en tidigare studie har deras respondenter uppgett att studiemotivationen blir bättre i kontakter med andra. Detta leder oss in på nästa del av analysen som berör sociala kontakter.

6.4 Sociala kontakter med kurskamrater

När vi gick igenom fritextsvaren från enkäten visade det sig att flertal respondenter kände sig ensamma, saknade studentkänslan och studentlivet, och att det inte ens kändes som att de studerade. Detta har tidigare beskrivits genom att gruppsammanhållning kan uppnås först när en student kan identifiera sig med gruppen och se sig själv som en del av den, gemenskapen ökar i sin tur förmågan för samarbete. Precis som här var där en student i en annan studie som sa att distansstudier fick henne att känna det som att hon inte var en student (Kramare 2001, s. 9f). En respondent i vår studie skrev att det sociala började påverka hen efter ett tag, och att hen saknade både kurskamraterna och gemenskapen. En annan menade att diskussionerna försvårades, eftersom många är tysta på Zoom, till skillnad mot i klassrummet.

När vi jämförde svaren från 2020 och 2021, se diagram 6 och 7, på enkätfrågan “hur mycket kontakt hade du med dina kurskamrater under denna tidpunkt?” var svaren entydiga; de hade betydligt mindre kontakt med varandra. I diagrammen nedan visas enkätfrågan för första och andra mättillfället, mars 2020 och terminsskiftet HT20/21, som andelar i procent med y-axel upp till 60%. Det är uppenbart att en stor förändring skett mellan tillfällena, från flera håll. Kontakten med andra klasskamrater hade sjunkit markant efter en termin med distansutbildning hos de som hade kontakt flera gånger i veckan och dagligen. De som hade kontakt mer sällan än en gång i veckan var fler efter en termin med distansundervisning. De som inte hade någon kontakt alls med sina kurskamrater vid omställningen till distansundervisningen var 6,3%, medan det nästan ett år senare var uppe i 10,1%. De som

innan distansutbildningen hade kontakt med sina kurskamrater flera gånger i veckan var 50,6%, medan de år 2021 bara var 20,3%.

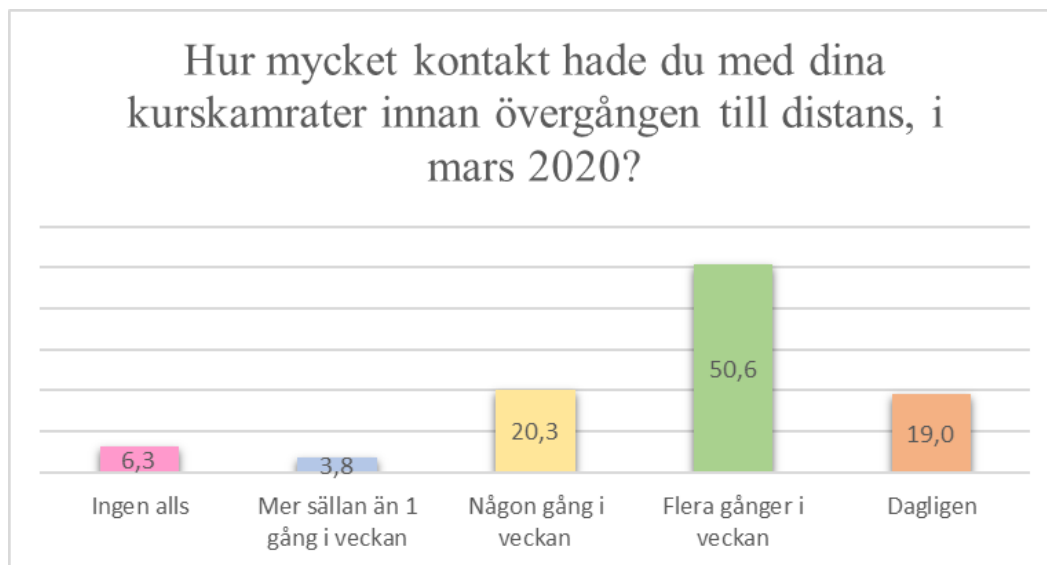

Diagram 6: Visas i procent (n=79)

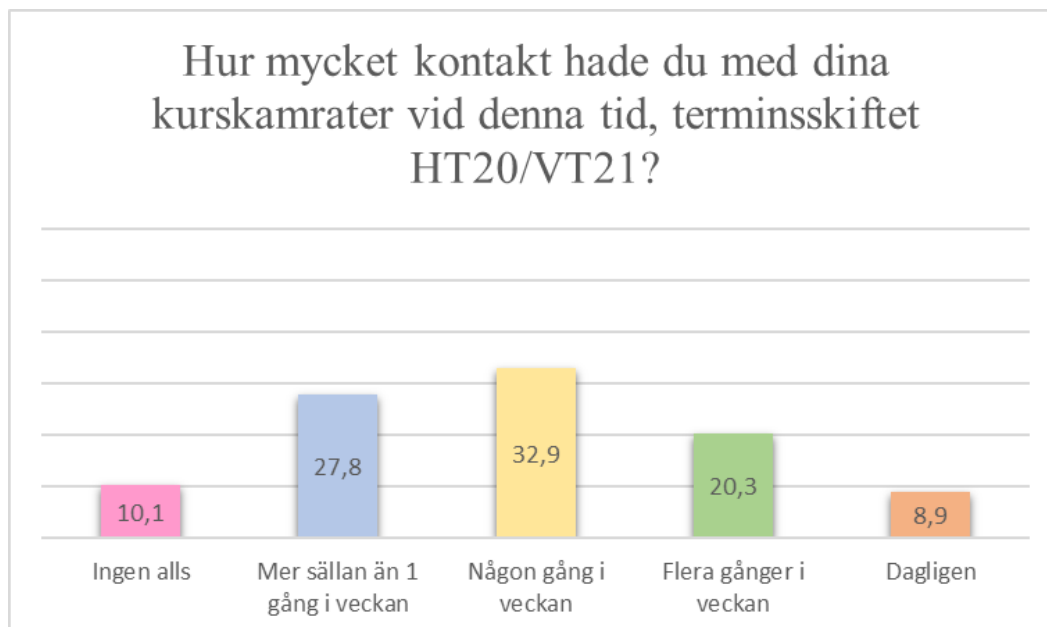

Diagram 7: Visas i procent (n=79)

Begreppet kontakt är tolkningsbart och kan innebära att fysiskt träffas i skolan, prata i telefon/över sms, eller att höras via sociala medier, och tolkningen av detta begrepp har var och en som svarat på enkäten själv gjort. Detta kan eventuellt leda till att resultatet blir

missvisande då alla kanske inte tolkar ordet kontakt likadant, och detta kan vara anledningen till att den dagliga kontakten sjönk så drastiskt. Men oavsett formen av kontakt så är det interaktionen och relationerna vi är intresserade av.

Forskning har visat att ensamhet är en riskfaktor för dödlighet, eftersom ensamhet påverkar den psykiska och den fysiska hälsan negativt. Ofrivillig ensamhet sägs vara en lika stor riskfaktor för att dö i förtid som rökning, och en större risk än fysisk inaktivitet eller fetma, det innebär ett ständigt stresspåslag, vilket kan ge högt blodtryck och öka risken för stroke, demens och hjärtinfarkt. Det innebär dessutom en högre risk för depression. De som före pandemin inte haft några problem med sitt psykiska mående började i högre grad må sämre och upplevde mer ångest till följd av pandemin, till skillnad från gruppen som redan innan pandemin hade problem med sitt psykiska mående. Orsaker till detta sägs delvis vara isoleringen och ensamheten som blivit resultat av pandemin

I Socialhögskolans årsbok (2021, s. 17f) beskrev studenten Maria Doschori Nordström, som våren 2020 började termin 1, att det som var positivt med distansundervisning var att slippa pendla. Det negativa var desto mer uppenbart; det blev svårt med disciplin och motivation, att inte träffa kurskamrater, endast ha lite mänsklig kontakt, ingen att diskutera med. Moa Andersson (2021, s. 19ff) som också började termin 1 vårterminen 2020, var i början nervös inför huruvida hon skulle lära känna någon i klassen. Att hon sen kom bra överens med de i basgruppen påverkade hennes syn på distansstudierna, om hon inte hade trivts i gruppen hade det kunnat bli annorlunda. Det svåra med distansundervisningen beskriver hon som motivation och kommunikation, svårigheterna att kommunicera digitalt (ibid.). Beskrivningarna ovan liknar varandra och bekräftar även de vi fick som fritextsvar på enkäten. Våra respondenter skrev att de kände sig ensamma, vid återgång till Campus var de flera som uttryckte att det kändes svårt att gå tillbaka till det sociala och en olustkänsla inför att träffa så mycket folk igen. Några uttryckte en förhoppning om ett mer socialt liv.

Nedan följer tre diagram som visar förändring i kontakten med kurskamraterna och upplevelsen av det från övergången till distansundervisning till HT20/VT21 och sedan efter återgången till campusundervisning.

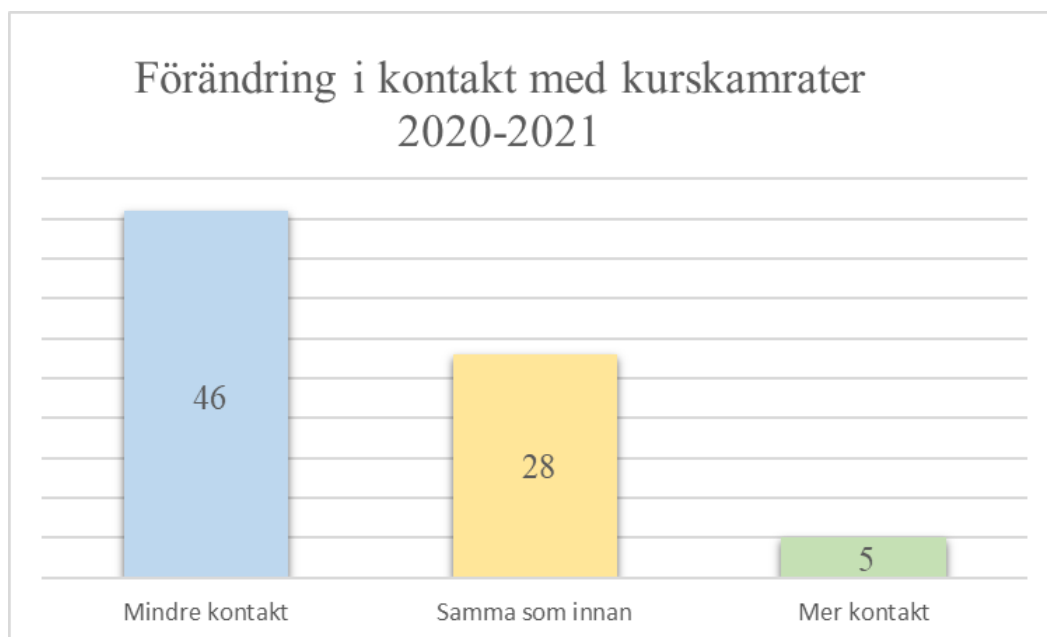

Diagram 8: Visas i antal personer (n=79)

Diagrammet ovan visar antal personer som haft mindre kontakt, samma som innan, samt mer kontakt med sina kurskamrater mellan mars 2020 och terminsskiftet HT20/VT21. Det går att utläsa att en klar majoritet, 46 personer, hade mindre kontakt med sina kurskamrater mellan distansundervisningens början och nästan ett år in. Endast 5 personer hade mer kontakt än vid införandet av distansundervisning. Hur mycket kontakt de 28 personer som svarat "samma som innan" hade innan kan vi inte svara på, vi kan bara säga att det inte förändrats sen första mättillfället.

Då vi även vid kommande två stapeldiagram haft en stor andel studenter som svarat att det inte skett någon förändring av deras relationer med kursare har vi dragit 10 slumpmässiga stickprov, men utgångspunkt från 2022 då detta stapeldiagram bygger på förändringen från 2020/2021. Av dessa studenter var det fem som både vid 2020/2021 och 2022 svarat att deras relationer till kursare varit oförändrade. Resterande fem svarade att relationerna 2020/2021 försämrades och vid 2022 var de oförändrade sedan sist. Ingen av de slumpmässigt utvalda svarade att deras relationer blev bättre 2020/2021 och sedan att de förblev så även vid 2022.

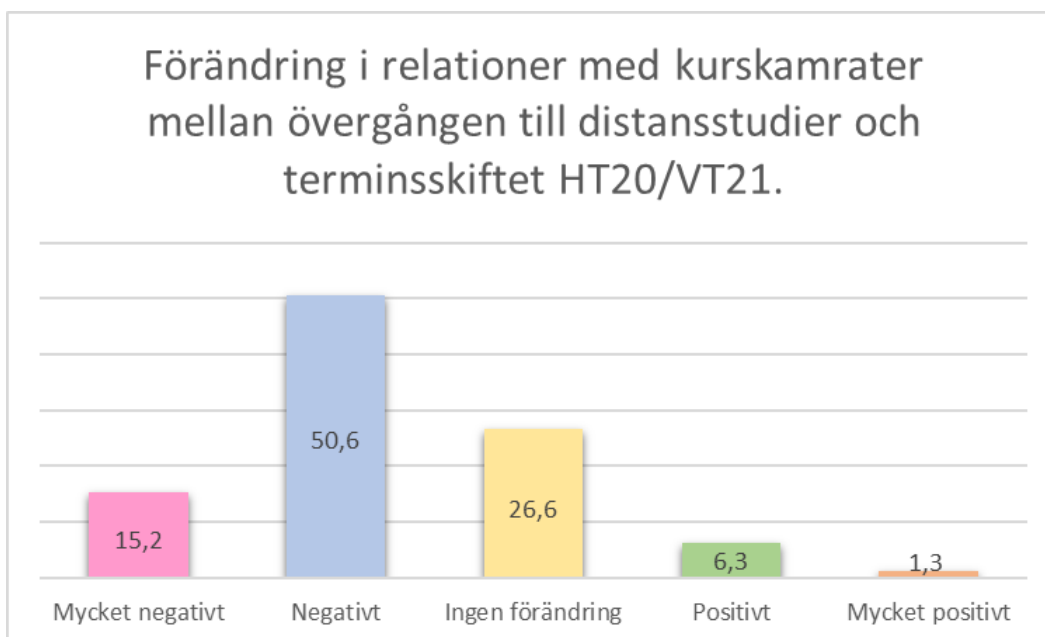

Diagram 9: Visas i procent (n=79)

I enkätfrågan ombads respondenterna att svara på hur de ansåg att deras relationer vid terminsskiftet HT20/VT21 förändrats sedan distansundervisningen infördes. I diagrammet ovan visas svaren i procent. Det går att avläsa att 65,8% ansåg att deras relationer till kurskamrater påverkats negativt, 7,6% ansåg att relationerna till kurskamraterna påverkats positivt och 26,6% ansåg att distansundervisningen inte påverkat deras relationer alls.

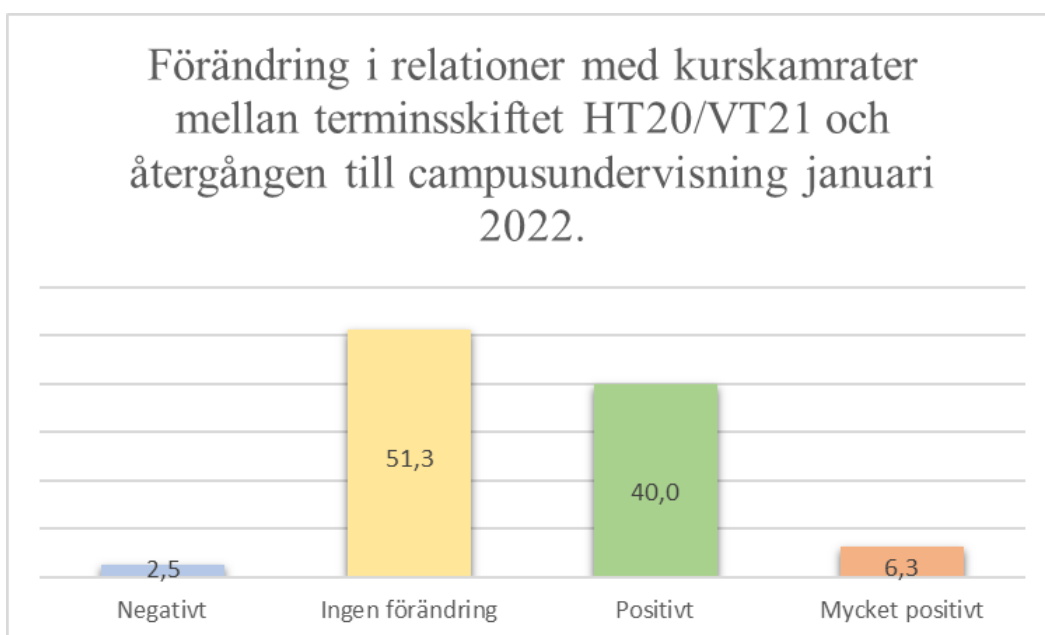

Diagram 10: Visas i procent (n=80)

I diagrammet ovan visas svaren på frågan om huruvida respondenterna ansåg att relationen till deras kurskamrater förändrats sen tillbakagången till campusförlagd utbildning, jämfört med förra mättillfället, vilket var terminsskiftet HT20/VT21. Lite mer än hälften av svaren har inte haft någon förändring, och för 40% har relationerna förändrats positivt. Endast 2,5% av de totalt 80 som svarat svarade att relationen försämrats.

Som nämndes ovan var det 40% av respondenterna som ansåg att relationerna till kurskamraterna förändrades positivt efter återgången till campusförlagd undervisning. Om deras mående kan vi inte säga mer än vad de skrev i sina fritextsvar, vilket var bland annat glädje, en känsla av sammanhang och att det skulle bli kul att träffa kursare. Endast ett fåtal såg tillbakagången till campusförlagd utbildning som något negativt, varav ett flertal skrev att det berodde på att de nu skulle få mindre tid med familjen. Många såg dock fram emot att träffa sina kurskamrater igen. Vikten av det senare bekräftas av forskning som visar att vuxna relationer bidrar till bättre hälsa, lycka, glädje och produktivitet, i alla aspekter av mänskligt handlande.

När utbildningen blev distansförlagd försvann möjligheten att prata i klassrummet och på rasterna, och därmed försvann även kroppsspråk och ansiktsuttryck. Detta medförde att man istället fick prata i textform, och applicera sina känslor i form av uttryckssymboler, för att kompensera för det uteblivna kroppsspråket. Emotionella uttryck sker istället genom uttryckssymboler. Öppen kommunikation uppmanar, enligt CoI, till kritisk reflektion och samtal genom en process för att exempelvis erkänna och berömma andra. Gruppsammanhållning ökar förmågan till samarbete, och kvaliteten på lärandet kommer att optimeras när det finns en sammanhållen gemenskap. Den öppna kommunikationen kan man säga är den som sker på föreläsningar; genom diskussioner och när elever ställer frågor, så när klassrummet flyttades över till Zoom försvann den öppna kommunikationen till stor del.

6.5 Sambandsanalys

När vi hade gått igenom vårt insamlade material började vi fundera på om vi kunde hitta några samband mellan våra olika variabler. Denna del av resultatet kommer därför att användas till att redovisa eventuella samband, vi kan se om de korrelerar men inte om det

finns ett orsakssamband, kausalitet. Till denna sambandsanalys har vi använt oss av korstabeller. Vi kommer även att diskutera korstabellerna i relation till våra hypoteser, som är kopplade till våra teorier. Vi kommer inte kunna generalisera vårt resultat på hela gruppen socionomstudenter, men för vårt urval, socionomstudenter på termin 6 och 7 vid Lunds universitet anser vi det vara rimligt.

I samtliga tabeller nedan visas svarsalternativet “ingen förändring”, av detta kan vi inte utläsa om det är positivt eller negativt, men viktigt att komma ihåg är att många valde svarsalternativet vid alla två/tre delar i enkäten, vilket innebär att de inte upplevt någon förändring alls under de två åren med distansundervisning.

Som stöd för att formulera hypoteser att pröva genom korstabellerna har vi använt oss av det teoretiska ramverket självbestämmandeteorin, SDT. Våra två första hypoteser bygger på antagandet att omställningen till distansundervisning har påverkat studenternas studiemotivation. På samma vis studerade vi sen förändringen i relationen med kurskamraterna och dess eventuella inverkan på studiemotivation. Även här formulerades två hypoteser.

			Omställning till distansundervisning 2020		
			Negativt	Neutralt	Positivt
Studiemotivation 2020	Positivt	Antal	1	2	6
		Procent	5,0%	8,3%	17,1%
	Ingen förändring	Antal	3	8	20
		Procent	15,0%	33,3%	57,1%
	Negativt	Antal	16	14	9
		Procent	80,0%	58,3%	25,7%

Korstabell 1: (n=79). Signifikans: 0,003

H1: Det finns ett samband mellan inställning till omställningen till distansundervisning och studiemotivation.

I korstabell 1 visas studiemotivationen och inställningen till övergången till distansundervisningen våren 2020. Det som kan utläsas ur tabellen är att totalt 20 personer var

negativa till omställningen till distansundervisningen, av dessa upplevde 16 personer negativ påverkan på studiemotivationen, jämfört med 1 person som fick bättre studiemotivation. 35 personer såg omställningen till distansundervisningen som positiv, varav 9 fick negativ påverkan på studiemotivationen och 6 stycken fick positiv påverkan.

Vid en första anblick kan man tro att de som hade negativ inställning till omställningen även hade negativ förändring på studiemotivationen, men om man ser till antalet var det inte någon större skillnad. Om man däremot lägger ihop antalen med positiv respektive negativ studiemotivation visar det sig att det fanns en stor skillnad då det totalt var 39 personer som tyckte att studiemotivationen försämrades och 9 som tyckte att den förbättrades.

I korstabell 1 visade signifikansvärdet 0,003, vilket innebär att det är 99,7% chans att det finns ett samband mellan studiemotivation och studenternas inställning till omställningen till distansundervisning. Med det sagt så kan nollhypotesen, att det inte finns ett samband, förkastas.

		Tillbaka till Campus 2022			
			Negativt	Neutralt	Positivt
Studiemotivation 2022	Positivt	Antal	0	4	24
		Procent	0,0%	19,0%	63,2%
	Ingen förändring	Antal	16	16	12
		Procent	76,2%	76,2%	31,6%
	Negativt	Antal	5	1	2
		Procent	23,8%	4,8%	5,3%

Korstabell 2: (n=80). Signifikans: <0,001

H2: Det finns ett samband mellan inställning till omställningen till campusförlagd utbildning och studiemotivation.

Korstabell 2 visar studiemotivationen och inställningen till tillbakagången till campusundervisningen i januari 2022. Det som kan utläsas ur tabellen är att det är totalt 21 personer som ställde sig negativa till tillbakagången till campusförlagd utbildning, och av dessa ansåg 5 personer att de fick en negativ påverkan på studiemotivationen, ingen av dem uppgav att de fick bättre studiemotivation. Av de 38 personer som såg tillbakagången som

positiv var det 2 som fick negativ förändring på studiemotivationen och 24 stycken uppgav att de påverkades positivt. En majoritet, totalt 44 personer, uppgav att deras studiemotivation inte påverkades sen tillbakagången till campus, som nämnts ovan är det viktigt att komma ihåg att många av dem angett svarsalternativet “ingen förändring” på studiemotivationen gjort det genom alla delar av enkäten. Även här kan nollhypotesen förkastas, då Chi-två-testet visade en sannolikhet för samband mellan studiemotivation och inställning till tillbakagång till Campus på 99,9%.

			Förändrade relationer 2021		
			Försämring	Ingen förändring	Förbättring
Studiemotivation 2021	Positivt	Antal	5	5	1
		Procent	9,6%	23,8%	16,7%
	Neutralt	Antal	17	11	3
		Procent	32,7%	52,4%	50,0%
	Negativt	Antal	30	5	2
		Procent	57,7%	23,8%	33,3%

Korstabell 3: (n=79). Signifikans: 0,095

H3: Det finns ett samband mellan relationer med kurskamrater och studiemotivation under HT20/VT21.

I korstabell 3 gjorde vi samma sak som i tabellen ovan, men istället jämförde vi studiemotivation med förändrade relationer till kurskamrater, från HT20/VT21. Det som framkom var väldigt intressant; Av de 52 personer som svarade att det skett en försämring i relationen till kurskamraterna så svarade 30 av dessa att deras studiemotivation förändrats negativt. Ingen annan kategori hade ens i närheten av så många svar, vilket innebär att man kan se ett visst mönster där. Dock visade signifikanstestet bara 90,5% sannolikhet att det fanns ett samband mellan studiemotivation och förändrade relationer med kurskamrater, och testet var därmed inte signifikant. Nollhypotesen kan med andra ord inte förkastas.

		Förändring av relationer 2022			
		Negativt	Ingen förändring	Positivt	
Studiemotivation 2022	Positivt	Antal	0	11	17
		Procent	0,0%	26,8%	45,9%
	Ingen förändring	Antal	2	26	16
		Procent	100,0%	63,4%	43,2%
	Negativt	Antal	0	4	4
		Procent	0,0%	9,8%	10,8%

Korstabell 4: (n=80). Signifikans: 0,270

H4: Det finns ett samband mellan relationer med studiekamrater och studiemotivation efter tillbakagången till Campus.

För att se om svaren skilde sig mellan HT20/VT21 och januari 2022 gjorde vi korstabell 4 ovan. Många av respondenterna hade då flyttat sig från den negativa delen upp till den positiva delen. 33 personer hade svarat att deras relationer till kurskamraterna förbättrats sen återgången till campusförlagd utbildning, och de angav också att deras studiemotivation var antingen oförändrad eller fått en positiv förändring. Jämfört med övergången är det 27 personer fler som fått förbättrade relationer, och 50 färre har fått försämrade relationer.

Även om man i korstabellen kan se ett tydligt mönster mellan studiemotivation och förändrade kontakter så var det långt från signifikant, då signifikansen uppgick till 0,270. Detta innebär att det är 27% chans att mönstret vi tycks se bara är en slump. Nollhypotesen kan därmed inte förkastas.

7. En teoretisk reflektion

I detta avsnitt kommer vi göra en teoretisk reflektion på vårt insamlade datamaterial. Detta kommer vi göra genom att utifrån Goffmans dramaturgiska perspektiv reflektera över de sociala kontakterna och genom Ryan och Decis självbestämmandeteori, SDT, reflektera över studiemotivationen.

7.1 Studiemotivation och SDT

Liksom självbestämmandeteorin nämner så finns behov som måste vara uppfyllda för att människor ska känna motivation, och liksom ovan från resultatet av enkäten har många studenter uttryckt att distansundervisningen inneburit en brist kring dessa behov. Att en majoritet av socionomstudenterna upplevde en försämring av sin studiemotivation i samband med övergången till distansundervisning skulle därför kunna förklaras genom svårigheterna att uppfylla behoven av autonomi, kompetens och gemenskap.

I fritextsvaren från enkäten uttryckte många studenter att de upplevde tiden med distansundervisning som jobbig eftersom det var väldigt ensamt. I enkätsvaren framkommer att 50,6% av studenterna hade kontakt med sina kursare flera gånger i veckan innan pandemin, men sedan omställningen till distans så sjönk denna grupp ner till endast 20,3%. Gruppen som innan pandemin hade kontakt mer sällan än en gång i veckan ökade under samma period från 3,8% upp till 27,8%. Det är tydligt att studenternas kontakter med varandra minskade samtidigt som pandemin och distansundervisningen som den bar med sig blev ett faktum i Sverige. Samtidigt som kontakterna minskade har vi också sett en försämring av studiemotivationen. Grupptillhörighet är enligt självbestämmandeteorin viktig för att driva människor framåt och den inre motivationen blir enligt självbestämmandeteorin bättre när människor känner sig som en del av en gemenskap. Att studenter vid återgången till campusförlagd utbildning uttryckt nervositet och rädsla för att återigen träffas gör att slutsatser om att känslan av grupptillhörighet varit låg kan dras. Genom att observera vår statistik från enkäten kan vi dra slutsatser om att studiemotivation och sociala kontakter hänger ihop. Vid återgången till campusundervisningen när studenter återigen kunde börja träffas och relationer började förbättras så har vi noterat att det samtidigt skett en förbättring av studiemotivationen.

I samband med omställningen till distans uttryckte många studenter i fritextsvaren en oro för hur detta skulle komma att påverka deras utbildning. Längre in i perioden med distansstudier skriver studenter i fritextsvaren att utbildningen bland annat blivit enformig, tråkig och ostrukturerad. Man skulle också kunna säga att den del av studenternas autonomi försvann i och med övergången till distansutbildning, eftersom ingen av studenterna påbörjat utbildningen, om man inte kommer tillbaka från ett studieuppehåll, med vetskap om att utbildningen skulle hållas på distans. Trots att studenter haft mycket frihet, vilket många sett

som positivt har det även i fritextsvaren uttryckts hopplöshet, uppgivenhet, förvirring och besvikelse. Dessa känslor kopplas av oss ihop med bristande autonomi.

I insamlingen av material till studien fanns inte stort fokus på studenternas lärande, och då vi inte i enkäten frågat studenterna om detta kan vi inte utifrån enkäten besvara frågan kring hur lärandet förändrats. Däremot tog vi upp i “resultat och analys” att socionomstudenterna i Helsingborg fick sämre tentamensresultat än tidigare på juridikkursen. Den yttre motivationen påverkas enligt självbestämmandeteorin av handlandet för att uppnå ett resultat, och när resultatet inte blev som tänkt kan detta bidra till att studiemotivationen sjönk. Man skulle även kunna koppla det till den inre motivationen som kan sjunka vid motgångar. Den ofrivilliga distansundervisningen var för många studenter en motgång. Många studenter skrev i fritextsvaren att de var oroliga för vad som skulle hända med deras utbildning, och senare att distansundervisningen gjort att utbildningen sämre. Detta har eventuellt gett konsekvenser för deras tentamensresultat, vilket kan ses som ännu en motgång som försämrar motivationen.

Sammanfattningsvis skulle man kunna dra paralleller mellan att mindre kontakter, brist på autonomi och utbildning av sämre kvalitet skulle kunna förklara varför så många studenter upplevde en försämring av studiemotivationen i samband med distansundervisningen och en förbättring när utbildningen återgick till att vara campusförlagd.

7.2 Goffman och den sociala scenen

Genom Goffmans beskrivning av inramning kan man tänka sig att skolan blir till det fysiska rummet där skådespelet utspelar sig, där varje student tar på sig en roll, som de sedan går ur när de lämnar skolan. Den personliga fasaden blir då det som gör varje person till den de är, den egna stilen, och som ofta tas av när man kommer hem, som en mask. Den personliga fasaden är också de detaljer som andra tänker hänger ihop med skådespelaren. När skolan plötsligt förflyttas till hemmet blir det en annan scen och hela framträdandet förändras. Detta innebär att man ska sitta bakom en skärm, man kan bara visa sig i en liten ruta, den personliga fasaden kanske inte är likadan nu när man sitter i hemmets trygga vrå, för bekväm för att klä sig i annat än pyjamas. Scenen ändras från ett klassrum till en dataskärm, att prata fritt försvåras och möjligheten att umgås på raster finns inte längre. De förväntningarna andra har på en suddas ut, eller förstärks, när man tar på sig sin mask inför att kameran slås på. I

samband med detta blir de sociala kontakterna och relationerna till kurskamraterna lidande. När distansundervisningen sen återgick till att vara campusförlagd ändrades scenen ännu en gång. Masken, som kanske inte burits på nästan två år, skulle på igen, den personliga fasaden skulle passa rollen. Inramningen återgick till ett klassrum, och den person man varit över Zoom kanske inte överensstämde med den person man var innan distansundervisningen, varför det hade kunnat bli en konflikt mellan ens egna roller.

Den sociala verkligheten får konsekvenser när något som inte stämmer ihop med intrycket händer, eftersom en person projicerar en definition på andra av situationen där hans uppfattning av det egna jaget är en viktig del. När utbildningen från en dag till en annan gick till att vara distansförlagd och man rekommenderades att inte vistas på campus så hände något som fick konsekvenser för alla studenter, positiva som negativa. Den sociala interaktionen stoppades, vilket ledde till att definitionen av situationen upphörde, det blev pinsamt och förvirrat, positionerna förändras och deltagarna hade inte längre en handling att följa. Att ses utanför klassrummet och prata om dagens föreläsningar är en sak, men att mötas på Zoom innan föreläsningen börjar är något helt annat. Man får en ny, obekvämlig scen, det är stelt och tyst och hela sättningen har förändrats. Även om återgången till Campus var betydligt mer förberedd var det en plötslig förändring från att ha suttit hemma i pyjamas utan att bli sedd till att återigen möta människor och förväntas återuppta sina sociala kontakter.

I den främre regionen framhävs vissa sidor, och i den bakre regionen släpps det som hållits instängt ut. Vid distansundervisning blandas dessa regioner, framställningen behöver inte längre göras synlig, masken måste inte vara på när kameran kan vara avstängd.

Ett exempel på detta kan vara att campus är den främre regionen, där man äter lunch med sina kurskamrater, man står i korridoren och småpratar på rasterna, ofta i grupp, man är hela tiden synlig och hörbar för andra och man håller upp en fasad. När undervisningen istället flyttades från campus till internet och klassrummet hamnade på Zoom ändrades scenen och den bakre regionen försvann lite. Den sociala kontakten med kurskamraterna blev mer undangömd, man skrev direkt till varandra i chatten eller via andra sociala medier. Diskussionerna gick från att ske i tal i grupp, till text med, ofta, bara en person. De dagliga kontakterna och småpratet med flera personer ur klassen förbyttes till att konversera med bara några få utvalda, och kanske

inte ens varje dag eller om samma saker som innan. Studierna blev ett ensamarbete som påverkade motivationen.

I den främre regionen försöker studenterna ge sken av att hen upprätthåller vissa normer. Hövlighetsnormerna kan liknas vid att personen behandlar sina kurskamrater på ett vis i samtal med dem i klassrum, medan anständighetsnormerna kan liknas med hur en person agerar i korridoren i samtal med någon annan men inte hela klassen. Via Zoom blir det annorlunda, eftersom hövlighetsnormerna kan kapas helt när kameran är avstängd, och anständighetsnormerna suddas ut när man kan prata fritt i text via privata meddelanden. När undervisningen återigen blev campusförlagd blev gränserna mellan regionerna tydliga igen, den främre regionen blev campus och klassrummet, den bakre regionen blev hemmet.

En överlöpare är, som tidigare sagts, en person som gör en utomstående till en förtrogen, till en vän eller like. En person som sitter ensam i skolan kan bli medbjuden och omhändertagen av andra i klassen, men scenen ändras helt när en utbildning är på distans. Ensamhet kan sällan ses genom skärmen, och om man inte vet något om en person sen innan blir det ännu svårare. En överlöpare kan dock visa sig i grupparbete, även över datorn, exempelvis som en person som står på den ensammas sida eller bjuder in hen i samtalet. Ensamheten och isoleringen kan därmed bli ännu mer förödande, både för de personer som redan från början lider av psykisk ohälsa och ensamhet, och de som inte gör det.

8. Avslutande diskussion

I denna avslutande diskussion kommer vi, ett avsnitt i taget, sammanfatta analysen, samt besvara vårt syfte och våra frågeställningar.

8.1 Studenternas upplevelser av ofrivillig distansundervisning

Den 17 mars 2020 ställde Lunds universitet, tillsammans med resten av Sveriges högskolor och universitet om till digital undervisning. Resultatet av upplevelserna av den ofrivilliga distansundervisningen i vår studie hämtades från enkäten i form av en fråga med kryssalternativ och fritextsvar. Upplevelserna var blandade, till en början såg en majoritet det som positivt, många av dem hänvisade den positiva upplevelsen till att de slapp pendla, att det var bekvämt och att de kunde arbeta samtidigt. De som såg omställningen som negativ

beskrev att de påverkades av isoleringen, att de kände sig maktlösa och hade önskat ett studentliv.

Forskning har visat att flexibiliteten till att studera när det passar ökar och att studenterna ges bättre förutsättningar att arbeta samtidigt som man studerar är möjligheter som kommer med distansundervisning (Krettek & Suominen 2017, s. 337). Utmaningar som följer med distansundervisning kan vara plagiering, sociala medier, och att studenterna inte lägger de timmarna som krävs (ibid.).

När undervisningen återigen blev campusförlagd visade det sig att en klar majoritet av respondenterna upplevde det som positivt att gå tillbaka. De som var positiva till återgången menade att de såg fram emot rutiner och normalitet och längtade efter ett mer socialt liv. De som var negativt inställda till återgången var främst de som inte ville pendla, flera beskrev att de hade blivit bekväma i att göra allt hemifrån, men det fanns också en oro över smittspridningen och att utbildningen skulle ställas om igen.

Genomgående i studien har som positivt främst privata skäl angetts, såsom mer tid med familjen och mer fritid, medan de som svarade negativt har angett skäl med yttre påverkan, exempelvis teknikstrul och oro.

8.2 Sociala kontakter

Den ofrivilliga distansundervisningen har haft stor inverkan på de sociala kontakterna som respondenterna hade med sina kurskamrater. En förklaring till detta kan vara att man inte kände varandra så bra där distansundervisningen blev ett faktum, och att det därmed blev svårare att hålla kontakten. En annan betydande faktor skulle kunna vara att man inte träffades och småpratade på samma vis på raster eller i grupparbeten, och kontakten flöt därmed ut i sanden.

Vi har tidigare klarlagt att en av konsekvenserna som kom med den ofrivilliga distansundervisningen var ensamhet, vilket det var många av respondenterna som bekräftade i sina fritextsvar. Det framkom också att de efter ett tag saknade sina kurskamrater och gemenskapen. Vid jämförelsen av hur mycket kontakt respondenterna hade med sina

kurskamrater före distansundervisningen och under distansundervisningen visade enkätsvaren ett tydligt resultat; vid införandet var det ungefär 70% som hade kontakt flera gånger i veckan, i mitten av distansundervisningen var det strax under 30%.

Precis som vi skrev i analysdel 6.3 kan begreppet kontakt tolkas olika och därmed vara svaret på den stora skillnaden, men ett kanske troligare scenario är att den ofrivilliga distansundervisningen isolerade studenterna och begränsade kontakterna. En annan svårighet som kom med distansundervisningen var kommunikationen och svårigheterna att kommunicera digitalt, man stod inte längre i korridoren och pratade på rasten, utan man gick och hämtar kaffe i köket, ensam hemma. Bristen på kontakt med kurskamraterna ledde till olustkänslor inför det sociala och att det kändes svårt att träffa alla igen, men också en glädje över att komma tillbaka och att återigen vara del av ett sammanhang.

8.3 Studiemotivation

När omställningen till distansundervisningen skedde så ansåg en stor andel, nästans 50 % av studenterna att deras studiemotivation försämrats. Längre in i distansundervisningen, vid terminsskiftet HT20/VT 21 ansåg 46,8% att studiemotivationen försämrats ytterligare. Vid återgången till campusförlagd utbildning var det däremot bara 10 % av studenterna som ansåg att det skett en försämring. Vad studenterna i fritextsvaren gett uttryck av att detta kan bero på är dels att försämringen berodde på den ensamhet som många möttes av. Dessutom har studenter uttryckt att undervisningen blev tråkigare, mer enformig och av sämre kvalitet än tidigare, och även detta kan ses som orsaker till en sämre studiemotivation. När beskedet om återgången till campus kom uttryckte många av studenterna glädje över att återigen få träffa kursare och att det skulle bli skönt att komma tillbaka till rutiner, och att det kändes lärorikt. Många ansåg därmed att motivationen blev bättre.

Däremot har det under tiden av distans funnits en grupp som ansett att studiemotivationen förbättrats under tiden då det var distansundervisning. I fritextsvaren går att läsa att många tyckte det var skönt att slippa pendla till skolan och att man fick mer tid till att umgås med sin familj. Att undervisningen blev friare gjorde också att många bättre kunde strukturera upp sin studietid efter sina förutsättningar. Detta kan vara faktorer som gjort att studiemotivationen hos en del blev bättre. När återgången till campus blev ett faktum uttryckte en del studenter

besvikelse. En del ansåg att utbildningen fungerat bra på distans och att det nu var onödigt att gå tillbaka när det bara är så kort tid kvar till examen. Till skillnad från de som ansåg att det var kul att komma tillbaka för att få träffa kurskamrater igen tyckte vissa att det kändes jobbigt.

8.4 Samband

När vi gjorde Chi-två-test på våra fyra olika tabeller blev två av dem signifikanta, de om distansundervisning och studiemotivation, och två blev det inte, de om studiemotivation och sociala kontakter. Med samma signifikans men i en större studie, med sannolikhetsurval, skulle man kunna dra slutsatsen att det finns ett samband. Vi anser att vi kan generalisera sambandet vi hittat på hela vårt urval, socionomstudenter på termin 6 och 7 vid Lunds universitet eftersom alla i urvalet fått möjlighet att svara eftersom vi haft en svarsfrekvens på 81 av 311, alltså cirka 26%. När man kollar på tabellerna och resultatet så ser man att det finns likheter där slutsatser kan dras, exempelvis att studiemotivationen var sämre när relationerna till kurskamraterna försämrades, och att studiemotivationen var sämre när utbildningen ställdes om till att bli distansförlagd, det fanns en korrelation. I jämförelsen mellan studiemotivation och förändrade relationer till kurskamrater 2021 upptäckte vi att en stor del av de som svarat att de fått försämrade relationer också hade svarat att deras studiemotivation påverkats negativt. Även om de var många så var de för få för att kunna dra en slutsats, det hade dock varit intressant att se vidare forskning på ämnet.

Vi hade för avsikt att göra en sambandsanalys även på inställning till distansundervisning och förändring i relation till kurskamrater, men det visades långt från signifikans, och det gick inte heller att urskilja något mönster då svarsfrekvensen var jämnt fördelad över alla svarsalternativ. Därav valde vi att inte redovisa dem.

8.5 Egna reflektioner

Arbetet med denna undersökning har varit givande och lärorik och vi har haft väldigt roligt på vägen. När vi skickade ut våra enkäter hoppades vi på många svar men vi hade inte förväntat oss det, att få svar från 80 personer var en glad överraskning. Vi hade stor glädje och nytta av fritextsvaren, utan dem hade undersökningen varit svårare att genomföra. Vi tyckte det var

roligt att gå igenom dem och spännande att se om de stämde överens med vad vi som studenter själva tyckte, och vad vi hade hört från kurskamrater och andra.

Vi tycker att gruppen på 80 personer som svarade på vår enkät representerar hela gruppen socionomstudenter bra. Utformningen av enkäten hade kunnat göras annorlunda, men vi anser ändå att vi fick ett material som gav oss mycket. Trots detta fann vi en brist i att vi inte lyckats påvisa ett statistiskt samband mellan studiemotivation och sociala kontakter, däremot anser vi att vi på andra sätt påvisat att sociala kontakter påverkar studiemotivationen. Vi tycker att man skulle kunna forska vidare på detta området för att fördjupa förståelsen för de sociala kontakternas inverkan på studiemotivationen ytterligare.

Eftersom vi också har gått igenom den ofrivilliga distansundervisningen har det varit extra spännande att se om respondenternas svar och upplevelser varit liknande våra egna. Då vi även pratat med en hel del andra studenter hade vi våra misstankar om vad som skulle framkomma i materialet, vilka bekräftades. Vi själva upplevde en sämre kontakt med kurskamrater efter införandet av distansundervisningen och vi tycker också att studiemotivationen sjönk, men vi håller med respondenterna i att det är skönt att slippa pendla och att kunna sitta hemma, iklädd pyjamas.

9. Referenslista

Ackerman, Courtney (2022) Self-Determination Theory of Motivation: Why Intrinsic Motivation Matters [<https://positivepsychology.com/self-determination-theory/>] Hämtat: 2022-05-22

Akyol, Zehra & Garrison, D. Randy (2013). The Community of Inquiry Theoretical Framework: In the Context of Online and Blended Learning.

[https://www.researchgate.net/publication/284306348_The_Community_of_Inquiry_Theoretical_Framework] Hämtat: 2022-05-12]

Al-Smadi, Ahmad Mohammad, A. Abugabah, A. A. Smadi (2022). Evaluation of e-learning experience in the light of the Covid-19 in higher education. *Procedia computer science*. Vol. 201, s. 383-389.

Andersson, Moa (2021). Detta med distans gör det inte lätt(are). I: Årsbok 2020:Socialhögskolan. Harrysson, Lars & Bergendal Arvidsson, Maria (red.). *Research Reports in Social Work*. Vol. 2021, nr. 2, s. 19-21.

[https://lup.lub.lu.se/search/files/96846776/RRSW_2021_2.pdf] Hämtat: 2022-05-12].

Antagning.se (2022). *Sök utbildning på alla Sveriges universitet och högskolor*. [<https://antagning.se/se/>] Hämtat: 2022-05-17].

Barmark, Mimmi & Djurfeldt, Göran (2020). *Statistisk verktyglåda 0: att förstå och förändra världen med siffror*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur

Bergendal Arvidsson, Maria (2021). Rättssäker examination i coronatider. I: Årsbok 2020:Socialhögskolan. Harrysson, Lars & Bergendal Arvidsson, Maria (red.). *Research Reports in Social Work*. Vol. 2021, nr. 2, s. 29-35.

[https://lup.lub.lu.se/search/files/96846776/RRSW_2021_2.pdf] Hämtat: 2022-05-22].

Boström, Lena & Bostedt, Göran (2020). What about Study Motivation? Students and

Teachers' Perspectives on what Affects Study Motivation. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*. Vol. 19, nr. 8, s. 40-59.

Bryman, Alan (2016). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3. uppl. Stockholm: Liber

Doschori Nordström, Maria (2021). Ingen mer distans var det tänkt. I: Årsbok 2020: Socialhögskolan. Harrysson, Lars & Bergendal Arvidsson, Maria (red.). *Research Reports in Social Work*. Vol. 2021, nr. 2, s. 17-18.

[https://lup.lub.lu.se/search/files/96846776/RRSW_2021_2.pdf] Hämtat: 2022-05-12].

Eldén, Sara (2020). *Forskningsetik - Vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Lund: Studentlitteratur.

Eskiyurt, Reyhan & Alaca, Erdinç (2021) Determination of Social Anxiety Levels of Distance Education University Students. *Current Approaches in Psychiatry*. Suppl. 1. Vol. 13, s. 257-269.

Folkhälsomyndigheten (2020a) *Spridningen av covid-19 är en pandemi*.

[<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/spridningen-av-covid-19-ar-en-pandemi/>] Hämtat: 2022-04-11.

Folkhälsomyndigheten (2020b) *Lärosäten och gymnasieskolor uppmanas nu att bedriva distansundervisning*

[<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/larosaten-och-gymnasieskolor-uppmanas-nu-att-bedriva-distansundervisning/>] Hämtat: 2022-04-11.

Goffman, Erving (1959). *Jaget och maskerna: en studie i vardagslivets dramatik*. 5. uppl. Stockholm: Norstedts.

Hamza, Chloe A & Ewing, L & Heath, N. & Goldstein, A (2021) When Social Isolation Is Nothing New: A Longitudinal Study on Psychological Distress During COVID-19 Among

University Students With and Without Preexisting Mental Health Concerns. *Canadian Psychology*. Vol. 62, nr.1, s. 20-30.

IBM (2022) SPSS Statistics [<https://www.ibm.com/products/spss-statistics>] Hämtat 2022-04-27.

Kramarae, Cheri (2001). *The third shift: women learning online*. Washington: American Association of University Women Educational Foundation. Delar hämtat från [third shift (uoregon.edu)] Hämtat: 2022-05-17.

Krettek, Alexandra & Suominen, Sakari (2017) Folkhälsovetenskaplig utbildning på distans med unik profil för framtiden. *Socialmedicinsk Tidskrift*. Vol. 94, nr. 3, s. 327-339.

Lampraki Charikleia, Hoffman, A., Roquet, A., Jopp, D. S. (2022) Loneliness during COVID-19: Development and influencing factors. *PLoS ONE*. Vol. 17, nr. 3, s. 1-20.

Lohiniva, Meija & Isomottonen, Ville (2021). Novice Programming Students' Reflections on Study Motivation during COVID-19 Pandemic. *2021 IEEE Frontiers in Education Conference (FIE)*, s. 1-9.

Lunds universitet (2022). *Sunet survey enkätverktyg* [<https://www.medarbetarwebben.lu.se/forska-och-utbilda/stod-till-utbildning/utbildningsadministration/studieadministrativa-system/sunet-survey-enkatverktyg>] Hämtat: 2022-04-20.

Lukács, Andrea (2021) Mental Well-Being of University Students in Social Isolation. *European Journal of Health Psychology*. Vol. 28, nr. 1, s. 22-29.

Magnusson, Jan (2021). Covid, Campus & Canvas - Omställning till digital lärandemiljö. I: *Årsbok 2020: Socialhögskolan*. Harrysson, Lars & Bergendal Arvidsson, Maria (red.). Research Reports in Social Work. Vol. 2021, nr. 2, s. 63-67.

[https://lup.lub.lu.se/search/files/96846776/RRSW_2021_2.pdf] Hämtat: 2022-05-12].

Olsson, Henny & Sörensen, Stefan (2011). *Forskningsprocessen: kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. 3. uppl. Stockholm: Liber.

Ozawa-de Silva, Chikako (2020) In the eyes of others: Loneliness and relational meaning in life among Japanese college students. *Transcult psychiatry*. Vol. 57, nr. 5, s. 623-634.

Regeringskansliet (2020) *Ytterligare nationella restriktioner för att hejda smittspridning*. [<https://www.regeringen.se/artiklar/2020/12/ytterligare-nationella-restriktioner-for-att-hejda-smittspridning/>] Hämtat: 2022-04-05.

Ryan, Richard M. & Deci, Edward L. (2000) Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. *American Psychologist*. Vol 55, nr. 1 s. 68-78.

Svenska Akademiens Ordböcker (2015). *SAOL 14* [<https://svenska.se/>] Hämtat: 2022-04-20.

Universitets- och högskolerådet (2022). [<https://uhr.se/>] Hämtat 2022-05-12.

Zetterberg, Karin (2022). Krisundervisningen online blev bättre: vad gjorde vi rätt? *Högskolepedagogisk debatt*. Vol. 1, s. 98-111.

10. Bilagor

10.1 Bilaga 1: Informationstext som skickades ut tillsammans med länken till enkäten

Hej!

Vi heter Jenny och Sofia och vi går på termin 6 på socionomprogrammet i Helsingborg. Vi håller på med vår kandidatuppsats, som kommer handla om distansundervisningens påverkan på socionomstudenter och vi skulle vilja ha Er hjälp.

Nedan följer en länk till en enkät, det tar ca 5 minuter att fylla i den och vi skulle bli väldigt tacksamma om Ni tog er tiden att göra det. Enkäten är helt frivillig att genomföra och du kan närsomhelst avbryta din medverkan. Efter att vi har samlat in alla svar kommer vi följa upp och göra intervjuer med några stycken och om du kan tänka dig att eventuellt vara med, vänligen fyll i din e-postadress under enkätens sista fråga. Även intervjun är frivillig och du kan närsomhelst avbryta eller ångra dig.

Enkäten är helt anonym, men om du väljer att fylla i din mail kan ditt svar kopplas till den. Svaren kommer endast användas till det enkäten är avsedd till, och kommer efter godkänd examination förstöras. Om ni vill ta del av den färdiga uppsatsen kan du kontakta oss, men uppsatsen kommer även finnas tillgänglig på LUP.

Om du haft studieuppehåll någon gång under pandemin får du gärna svara på enkäten så gott du kan, och om du vill får du gärna skriva några rader extra om det under kommentarer längst bak i enkäten.

Enkäten kommer vara tillgänglig till och med 2022-04-27 och kan endast besvaras en gång.

TACK!

Jenny Söderberg, je8063an-s@student.lu.se

Sofia Larsson, so3810la-s@student.lu.se

10.2 Bilaga 2: Enkäten

De ofrivilliga distansstudiernas påverkan på socionomstudenter

Del 1 - Övergång till distansundervisning i mars 2020

Folkhälsomyndigheten rekommenderade från den 17 mars 2020 att högskolor och universitet ska bedriva sina verksamheter på distans. Dagen därpå, den 18 mars, fick alla studenter vid Lunds Universitet ett mejl om att undervisning och examination tills vidare skulle genomföras på distans.

6. Beskriv med tre ord eller fraser vad du kände när detta kom till din kännedom.

7. Hur såg du, där och då, på omställningen till distansundervisning?

- Mycket negativt
- Negativt
- Neutral
- Positivt
- Mycket positivt

8. Hur mycket kontakt hade du med dina kurskamrater innan övergången till distansundervisning?

- Ingen alls
- Mer sällan än 1 gång i veckan
- Någon gång i veckan
- Flera gånger i veckan
- Dagligen

9. Påverkade övergången till distansundervisning din studiemotivation?

- Ja, mycket negativt
- Ja, ganska negativt
- Nej
- Ja, ganska positivt
- Ja, mycket positivt

10. Vad var din civilstatus våren 2020?

- Ensamstående utan barn
- Ensamstående med barn
- Partner med barn
- Partner utan barn

11. Hur såg din boendesituation ut våren 2020?

- Ensam
- Tillsammans med annan/andra

Del 2 - Ett år in, terminsskiftet HT20 - VT21

Vid den här tiden hade distansundervisningen pågått i nästan ett år. I november 2020 efter en period där smittspridningen varit lägre var smittspridningen återigen på väg uppåt. Läget i Sverige ansågs vara mycket allvarligt och till följd av detta uppmanades man fortsatt att hålla sig hemma och undvika kontakter med andra än de i hushållet. I december skärpte regeringen restriktionerna ytterligare vilket bland annat innebar att det från och med då skulle sättas upp krav på ett maxantal som fick vistas i butiker, på gym och i köpcentrum. Utöver detta blev det även förbjudet att sälja alkohol efter klockan 20.

12. Hur upplevde du att distansundervisningen var? Förklara med tre ord eller fraser.

13. Hur mycket kontakt hade du med dina kurskamrater under denna tid?

- Ingen alls
- Mer sällan än 1 gång i veckan
- Någon gång i veckan
- Flera gånger i veckan
- Dagligen

14. Anser du att din relation till dina kurskamrater förändrats sedan distansundervisningen infördes vid denna tidpunkt?

- Ja, mycket negativt
- Ja, negativt
- Nej, ingen förändring
- Ja, positivt
- Ja, mycket positivt

15. Med erfarenheten av att ha studerat på distans i några månader, upplevde du att din motivation till att studera förändrats sedan införandet av distansundervisning?

- Ja, mycket negativt
- Ja, negativt
- Nej, ingen förändring
- Ja, positivt
- Ja, mycket positivt

16. Vad var din civilstatus runt denna tiden?

- Ensamstående utan barn
- Ensamstående med barn
- Partner med barn
- Partner utan barn

17. Hur såg din boendesituation ut?

- Ensam
- Tillsammans med annan/andra

Del 3 - Tillbaka till campusförlagd undervisning i januari 2022

I januari 2022 kom beskedet att undervisningen återigen skulle bli campusförlagd.

Den 1 april tog rektorn på Lunds universitet beslut att upphäva alla tidigare rekommendationer och restriktioner. Sen samma datum klassas Covid-19 inte längre som en allmän- och samhällsfarlig sjukdom.

18. Beskriv med tre ord eller fraser vad du kände när detta kom till din kännedom.

19. Hur såg du, där och då, på att utbildningen återigen skulle bli campusförlagd?

- Mycket negativt
- Negativt
- Neutral
- Positivt
- Mycket positivt

20. När vi nu har haft campusförlagd utbildning ett tag, upplever du att din studiemotivation har förändrats sen tiden med distansstudier?

- Ja, mycket negativt
- Ja, negativt
- Nej, ingen förändring
- Ja, positivt
- Ja, mycket positivt

21. Nu när vi gått tillbaka till campusförlagd utbildning, anser du att din relation till dina kurskamrater har förändrats?

- Ja, mycket negativt
- Ja, negativt
- Nej, ingen förändring
- Ja, positivt
- Ja, mycket positivt

22. Har du övriga kommentarer?

23. Efter insamlingen av alla enkätsvar kommer några intervjuer utföras. Kan du tänka dig att ställa upp?

Vänligen skriv din mailadress om du kan tänka dig att ställa upp för en intervju kopplad till dina enkätsvar. I intervjun ges du möjlighet att fördjupa dina svar. Vi kommer isåfall kontakta dig senast 4/5.

10.3 Bilaga 3: Kompletterande frågor

Hej!

Nu är vi inne på slutspurten av uppsatsskrivandet och tanken är att vi ska klargöra och komplettera några saker, och det räcker att ta det över mail. Alla frågor är helt frivilligt att svara på, vi kommer veta vem du är pga e-postadressen men vi anonymiserar dig och raderar mailet så fort vi fått svaren. Om Du kan svara på följande frågor skulle vi bli jätteglada!

Hur var din studiemotivation i samband med övergången till distansundervisning? Väldigt bra - bra - neutral - dålig - väldigt dålig

Hur var den vid terminsskiftet HT20/VT21? Väldigt bra - bra - neutral - dålig - väldigt dålig

Hur var den i samband med återgången till campusundervisning? Väldigt bra - bra - neutral - dålig - väldigt dålig

Hur var relationen till dina kurskamrater innan distansundervisningen? Väldigt bra - bra - neutral - dålig - väldigt dålig

Hur var relationen till dina kurskamrater vid terminsskiftet HT20/VT21? Väldigt bra - bra - neutral - dålig - väldigt dålig

Hur var relationen till dina kurskamrater vid återgången till campusundervisning? Väldigt bra - bra - neutral - dålig - väldigt dålig

Hur mycket kontakt har du med dina kurskamrater nu? Ingen alls - mer sällan än en gång i veckan - någon gång i veckan - flera gånger i veckan - dagligen

Hur har dina studieresultat påverkats av distansundervisningen? Negativt - Inte alls - Positivt

Och till sist! Vad tyckte du var bäst, respektive sämst med att utbildningen blev till en distansutbildning? Om du bortser från rädslan för viruset!

Tack så hemskt mycket för din hjälp!

Mvh Jenny Söderberg och Sofia Larsson